

POPIS PLEMIĆA GRADA NINA IZ 1817. GODINE

Miroslav Granić
Centar za jadranska onomastička istraživanja
Sveučilište u Zadru
Zadar

UDK 929.7(497.5Nin)“1817”
316.343-058.12(497.5-3 Dalmacija)“18”
Izvorni znanstveni rad
Primljeno: 18.6.2014.
Prihvaćeno: 9.10.2014.

Tema je ovog rada kritička raščlamba službenog popisa plemića grada Nina iz 1817. godine, koji je bio priložen zamolbi ninskog općinskog upraviteljstva upravljenoj Heraldčkoj komisiji u postupku priznanja plemstva pripadnicima ukinutog ninskog plemićkog vijeća. Ninska je komuna imala svoje plemićko vijeće, u pravima i povlasticama izjednačeno s istovjetnim staleškim tijelima drugih gradova općina mletačkog Dominića. Ninsko plemstvo ipak nije bilo priznato od austrijske vlasti za vrijeme Druge austrijske uprave u Dalmaciji. U prilogu se donosi popis plemića grada Nina iz fonda obitelji Addobbati u Državnom arhivu u Zadru.

Ključne riječi: Nin, Dalmacija, plemstvo, društvena povijest, 1817. godina

I.

Ninsko plemstvo, poput ostalog u Dalmaciji, ima dugu povijesno-pravnu tradiciju i zanimljivu povijest, a održalo se kao povlašteni društveni stalež niz stoljeća od srednjega do novoga vijeka, odnosno uspostave francuske vlasti koja ga je 1806. s ostalim plemstvom u Dalmaciji uklonila s političke pozornice.¹ Premda lišeni svojih staleških prava i povlastica dalmatinski *ex nobili* zadržali su vodeću društvenu ulogu kao klasa imućnika jer su u većini pripadali sloju zemljoposjednika, a malobrojno i nedovoljno razvijeno građanstvo nije bilo dovoljno moćno da ga u potpunosti zamijeni na mjestu vodećeg društvenog sloja.

¹ Maja Novak-Sambrailo, Političko-upravni položaj Nina u doba Mletačke Republike, *Radovi Instituta JAZU u Zadru*, sv. 16-17, Zadar 1969., str. 157, 162-164, 181-187; Jelena Kolumbić, Ninsko plemstvo u XVII. i XVIII. stoljeću, *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 48, Zadar 2006., str. 413-437.

Nastalo u srednjem vijeku, plemstvo ninske komune² imalo je karakter komunalnog plemstva okupljenog u Velikom vijeću kao staleškoj skupštini s točno utvrđenim pravima i povlasticama, a potpuno odvojeno od ostalog sloja stanovništva uzurpirajući ovlasti na obavljanje i vršenje komunalnih dužnosti i službi priskrbilo je svojim članovima izvjesne materijalne koristi uz društvene probitke koje sa sobom nosi pripadnost plemićkom staležu. Ninsko je vijeće bilo u potpunosti konstituirano u 14. stoljeću u plemićkom vijeću kao gradskoj staleškoj skupini nobila s točno utvrđenim brojem komunalnih dužnosti i službi čije je popunjavanje spadalo u djelokrug Velikog vijeća.³

Dok je u susjednim gradskim općinama tekao kontinuirani razvoj svih staleških tijela bez većih vanjskih potresa, a staleška obnova istih bila uvjetovana uglavnom biološkim čimbenicima, ninsko staro plemstvo nestajalo je ne samo zbog toga razloga, nego i najvećom nesrećom koja je u povijesti pogodila ove krajeve – dugotrajnim, razarajućim i nadasve iscrpljujućim osmansko-mletačkim ratovima, koji su se vodili već u drugoj polovici 15. stoljeća da bi jarosnom žestinom i bijesom kulminirali Ciparskim, a zatim Kandijskim i Morejskim ratom s teškim i pogubnim posljedicama upravo za grad Nin.⁴

Za trajanja Kandijskog rata mletačka je vlast odlučila da se obnovi gotovo odumrlo ninsko vijeće primanjem novih porodica u plemićki stalež ninske komune jer je pravno gledajući sačuvana institucija komune, a prema tome i ninskog vijeća. Veliko vijeće, koje se 1656. "u izbjeglištvu" sastalo u glavnom gradu pokrajine Zadru, imalo je osnovnu zadaću da se obnovi i popuni novim članovima.⁵ Doista se na toj sjednici nobilitiralo tri porodice, primanjem njihovih članova u stalež ninskih plemića, dok je jednoj obnovljeno plemstvo.⁶ Primanje novih porodica u Vijeće poticala je vlast do kraja 17. stoljeća.⁷ S tom se praksom nastavilo tijekom 18. stoljeća.⁸ Za Prve austrijske

² Eduard Peričić, Nin u doba hrvatskih narodnih vladara i njegova statutarna autonomija, *Radovi Instituta JAZU u Zadru*, sv. 16-17, Zadar 1969., str. 105, 132, 137-152; Arnolfo Bacotich, Apunti per la storia della città di Nona con speciale riguardo all'origine della sua chiesa, *Archivio storico per la Dalmazia*, sv. 3, Roma 1928., sv. 6, str. 32-33; Diplomatičko gradivo vidi: Giuseppe Praga, Atti e diplomi di Nona (1284-1509), estr. dall' *Archivio storico per la Dalmazia*, sv. 21-22, Roma 1936.

³ Znanstvena knjižnica u Zadru (dalje: ZKZd), Rukopisi, Ms. 214, Documenti che si riferiscono alle antichità di Nona, sua chiesa cattedrale e reliquie, alla distruzione fatta dai Turchi, la venuta delle monache di S. Maria a Zara ecc., fol. 1-39; Ms. 217, Documenti riguardanti la città di Nona sec. XIII-XVIII, fol. 1-6, 13, 30-33, 51-53; Praga, Atti e diplomi di Nona, str. 57-58.

⁴ Grga Novak, *Prošlost Dalmacije*, sv. 2, Zagreb 1944., str. 221-228; Seid Muhamed Traljić, Nin pod udarom tursko-mletačkih ratova, *Radovi Instituta JAZU u Zadru*, sv. 16-17, Zadar 1969., str. 529, 543-544; Maja Novak-Sambrailo, Političko-upravni položaj Nina, str. 172-180.

⁵ Državni arhiv u Zadru (dalje: DAZd), Spisi Nina (dalje: SN), Libri consiliorum Nonae (dalje: LCN), I, fol. 1-6v; ZKZd, Ms. 208, Protocolli dei consigli di Nona dal 1508 al 1683 (dalje: PCN), fol. 1-4v.

⁶ DAZd, SN, LCN, I, fol. 2-6v.

⁷ ZKZd, Ms. 208, PCN, fol. 1-17.

⁸ DAZd, SN, LCN, II, fol. 5v-10, 29v-39, 137v-148; LCN, III, fol. 22v, 23, 25v-30v, 33-34.

uprave zadnji je put izvršen prijem novih porodica u Vijeće.⁹ Zadnji put se okupilo vijeće ninskih nobila 28. X. 1806. za francuske uprave,¹⁰ nakon čega je uslijedio novi ustroj općina administrativnog tipa u Dalmaciji¹¹ i ninsko je plemićko vijeće, kao i sva ostala u Dalmaciji, otišlo u povijest. Naime, Napoleonova je vlast dobro uočila svu trulost staleškog sustava i jednim ga potezom pera u potpunosti dokinula.

Naslijedivši francusku upravu, nova odnosno stara vlast, za tzv. Druge austrijske vlasti nije obnavljala ukinuta staleška tijela u Dalmaciji.¹² Austrijska je vlast načelno zauzela stav da je pitanje plemstva dalmatinskih komuna konačno riješeno pod Francuzima te je zadržala zatečene općine administrativnog tipa uz izvjesne promjene više od jednog stoljeća svoje vladavine.¹³

Na poticaj bečkog dvora, odlukom Vlade za Dalmaciju ustanovljena je 1816. godine Heraldika komisija u svrhu ispitivanja plemićkih prava i povlastica ukinutih plemićkih korporacija u pokrajini, kao i prava pojedinaca koji su tražili priznanje ranije stečenog plemstva i plemićkih naslova.¹⁴ Heraldikoj je komisiji stavljeno u zadatak da utvrdi podrijetlo plemstva i pravni osnov plemićkih prava i podastre Vladi svoje mišljenje koje je ova prihvaćala ili odbijala te dostavljala Dvoru na konačnu odluku.

Vlada je proglasom od 16. VIII. 1816. obznanila da će u postupku priznanja razmatrati i priznati plemićka prava sljedećim kategorijama nekadašnjeg plemstva u Dalmaciji: 1. plemstvo podijeljeno odlukom mletačkog Senata; 2. plemstvo koje ima porijeklo u povlasticama vladara prije uspostave mletačke vlasti; 3. plemstvo Dubrovačke Republike temeljeno na državnom suverenitetu Republike; 4. plemstvo stečeno od francuske vlasti.¹⁵

U proglasu je istaknuto da će se razmatrati pismeno upućeni i dokumentima utemeljeni zahtjevi za priznanje plemićkih naslova uz plaćanje određenih pristojbi. Komisija je primala zamolbe, pomno ih razmatrala te davala prijedloge Vladi. Heraldika komisija djelovala je do raspuštanja 1831., nakon čega su poslovi iz njenog djelokruga preneseni na Vladu, i u konačnici na dalmatinsko Namjesništvo.

Ninska općinska uprava već je 1817. godine podnijela zahtjev za priznanje plemstva nekadašnjim ninskim *nobilima* temeljem članstva u nekadašnjem plemićkom vijeću. Uz zamolbu su bili priloženi ovjerovljeni prijepisi svih ninskih isprava, niz gradskih povlastica od vremena hrvatsko-ugarskih vladara, mletačke vladavine i

⁹ DAZd, SN, LCN, III, fol. 74-79v.

¹⁰ DAZd, SN, LCN, III, fol. 88-94.

¹¹ DAZd, Štampe, kut. 11 (1806), br. 20/11. Vidi: Francesco Madirazza, *Storia e costituzione dei comuni Dalmati*, Split 1911., str. 46-48; Vjekoslav Maštrović, *Razvoj sudstva u Dalmaciji*, Zagreb 1959., str. 52-53; Isti, *Nin od pada Mletačke republike 1797. do 1941. godine*, *Radovi Instituta JAZU u Zadru*, sv. 16-17, Zadar 1969., str. 191, 195-197, 200-204.

¹² Novak, *Prošlost Dalmacije*, sv. 2, str. 295-296.

¹³ Madirazza, *Storia e costituzione*, str. 115, i dalje.

¹⁴ Alessandro Nallini, *Raccolta di tutte le leggi e norme politico-amministrative con particolare riguardo al Regno di Dalmazia*, sv. 1, Split 1874., str. 103-105.

¹⁵ DAZd, Štampe, kut. 28 (1816), br. 83/28.

Prve austrijske uprave, kojima se dokazivalo da je ninsko vijeće bilo u svemu jednako staleškim tijelima nobila ostalih gradova Pokrajine.¹⁶ I tu su bili u pravu. Gotovo sve bivše vlasti, prihvaćajući ninsku komunu kao društveno-pravnu instituciju, priznavale su stalešku ustanovu Velikog vijeća ninskih plemića. Vjerojatno nikada nećemo dobiti odgovor tko je i zašto pri Dalmatinskoj vladi zauzeo baš takav stav da se priznaju plemićka prava gradova Zadra, Trogira, Splita i Kotora, a istovremeno odbiju zahtjevi ostalih dalmatinskih gradova. Vlada se u ovom slučaju nije povela načelom dosljedno primijenjenim na području Veneta i Mletačke *Terraferme*, gdje je nakon 1816. bilo priznato plemstvo gradova koji su bili sjedišta biskupija uzimajući načelo da se episkopalni civitet izjednačava sa nobilitetom.¹⁷ Zašto u Dalmaciji nije upravo "po tom ključu" bilo priznato plemstvo gradova Šibenika i Hvara koji su i nakon radikalnog crkvenog preustroja pokrajine zadržali svoje biskupije, a začudo Trogir dobio priznanje "nekadašnjeg plemstva", premda je već bio izgubio svog redovitog biskupa i ubrzo biskupiju.¹⁸ Očito su neka načela mogla biti i pogažena. Istina, povratak na staro stanje nakon 1814. nije bio moguć jednostavno zbog toga što dalmatinsko plemstvo za austrijsku vlast nije imalo nikakva značenja.

Vlada je u odgovoru od 3. II. 1820. na zamolbu ninskog općinskog upraviteljstva priopćila svoje mišljenje – plemstvo po pripadnosti nekadašnjeg ninskog plemićkog vijeća se ne priznaje.¹⁹ Priloženi dokumenti bili su vraćeni ninskom Općinskom upraviteljstvu kao podnositelju zamolbe i jednim se dijelom zatekli danas u obiteljskom fondu Addobbati te u ovom prilogu objavljujemo popis plemića grada Nina iz 1817. godine.²⁰

Nakon tog poražavajućeg odgovora bilo je pojedinaca koji su i dalje tražili priznanje ninskog plemstva, no njihove su zamolbe bile uzaludne.²¹ Neprihvatanje zamolbi najvećeg dijela starog komunalnog plemstva uvelike je ozlojedilo brojne pojedince i čitave porodice, a dobrim dijelom u toj činjenici treba tražiti korijene nepovjerenja, pa i neprikrivene mržnje nekadašnjih *nobila* prema austrijskim vlastima.²²

Kada je nakon ujedinjenja talijanskih zemalja konačno stvorena Kraljevina Italija, 1869. ustanovljena je *Consulta araldica*, kao organ talijanske Kraljevske vlade (raspušten 1946. godine) kao savjetodavno tijelo u pitanju priznavanja ili potvrde plemstva nekadašnjih talijanskih državno-pravnih entiteta i plemićkih naslova pojedinaca.²³ Kraljevina Italija priznala je, ne bez političke motiviranosti, plemstvo nekadašnjih plemićkih vi-

¹⁶ DAZd, Heraldčki spisi Vlade (dalje: HSV), svež. 8, god. 1817., VIII/7, br. 17233.

¹⁷ Peter Frank-Döfering, *Adels lexikon des Österreichischen Kaisertums 1804-1918*, Wien 1989., str. 634-638, 639-641.

¹⁸ Karlo Jurišić, Bula pape Lava XII "Locum Beati Petri" i Crkva u Hrvatskoj danas, *Zbornik Kačić*, br. 3, Split 1970., str. 101, 103-104, 108-109, 119-120.

¹⁹ DAZd, HSV, svež. 11, god. 1820., VIII/7, br. 5301 (6955/677).

²⁰ DAZd, Obiteljski spisi (dalje: OS), Spisi obitelji Addobbati, kut. 1, br. 68.

²¹ Najuporniji su u zamolbama bili članovi obitelji Giustiniani, Calvi i Addobbati. Vidi: DAZd, Ind. br. 54, *Indice degli Atti Governiali in oggetto araldico 1816-1850*, str. 1, 16, 37, 38.

²² Usporedi: Silvio Mitis, *Cherso ed Ossero sotto la Serenissima*, Poreč 1933., str. 105-106, 117-120.

²³ *Enciclopedia Italiana di scienze lettere ed arti fondata da Giovanni Treccani*, sv. 3, Milano – Roma 1929., str. 947-948.

jeća u Istri i Dalmaciji zauzevši načelan stav da su plemićka vijeća u tim krajevima bila staleške ustanove s plemićkim prerogativima u državno-pravnom okviru Mletačkog dominija. Priznato je od Kraljevine Italije plemstvo jadranskih gradova: Kopra, Rovinja, Poreča, Labina, Cresa, Osora, Paga, Zadra, Šibenika, kao i plemstvo otoka Brača.²⁴ Iz dostupne literature zabilježili smo da je ninsko plemstvo bilo priznato od Kraljevine Italije porodicama: Castelli,²⁵ Manfrin,²⁶ Medici²⁷ i Calvi.²⁸ Ninsko i dalmatinsko plemstvo kao povlašteni stalež odavna pripada prošlosti, a u Dalmaciji tek se poneke porodice mogu hvalisati činjenicom da su im daleki predci sjedili u vijeću ninskih plemića.

II.

Popis, odnosno katalog, porodica koje su pripadale nekadašnjem ninskom plemićkom vijeću, sastavljen 1817. godine, donosi 52 prezimena. Katalog nije poredan abecednim redom, već kronološki, tako da su porodice nizane onim redom kojim su bile primljene u ninsko vijeće. Prva se na popisu našla zadarska porodica Ponte kao najstarija i jedina iz skupine koja je u ninsko vijeće (plemstvo) bila primljena na sjednici 1656. godine, a zadnja Gelpi, pridružena plemstvu 1804. godine. Katalog donosi samo imena muških živućih članova pojedinih porodica ili onih za koje je popisivač smatrao da još traju u muškom koljenu. Začudo da se u popisu ne nalaze imena porodica Bonicelli i Muzio, premda su još bili živi muški članovi svećenici oba istog imena: Nikola Bonicelli²⁹ i Nikola Muzio.³⁰

Popis plemića grada Nina s nadnevkom od 10. IV. 1817. u ovom poglavlju obradili smo tako da smo sve porodice donijeli abecednim redom i na temelju arhivskih izvora i dostupne literature dopunili biografskim podacima.

²⁴ Vidi: Carmelo Arnone, *Elenco delle città aventi patriziato o nobiltà civica*, *Rivista del Collegio araldico*, Roma 1947.

²⁵ *Enciclopedia storico-nobiliare italiana* (dalje: *ESNI*), ur. Vittorio Spreti, sv. 2, Milano 1929., str. 365.

²⁶ *ESNI*, Appendice 2, Milano 1935., str. 251-253.

²⁷ *Elenco ufficiale della nobiltà italiana*, Presidenza del Consiglio dei Ministri. Consulta Araldica del Regno, Roma 1934., str. 536.

²⁸ Angelo de Benvenuti, *Storia di Zara dal 1797. al 1918.*, sv. 2, Milano – Roma 1944., str. 216.

²⁹ Nikola Bonicelli (1763.-1845.) svećenik zadarske nadbiskupije. Zaređen 1787. godine službovao je najprije u Hvaru kao tajnik svog ujaka biskupa Ivana Dominika Stratica. U zadarskoj Crkvi služio je u prvostolnoj bazilici sv. Stošije kao mansionar (koralni pomoćnik), odlikovan je 1839. naslovom začasnog kanonika Prvostolnog zadarskog kaptola. Na zadarskoj državnoj gimnaziji bio je vjeroučitelj. O njemu vidi: ZKZd, Ms. 52, Francesco Giorda, *Miscellanea e diario di cose dalmate*, fasc. III, fol. 15r-v; Šime Ljubić, *Dizionario biografico degli uomini illustri della Dalmazia*, Beč – Zadar 1856., str. 49. Nekrolog kojega potpisuje Giuseppe Ferrari Cupilli objavljen je u: *Gazzetta di Zara*, sv. 14, Zadar 1845., 22. IV., br. 32, str. 175-176.

³⁰ Nikola Muzio (1763.-1837.), svećenik Ninske biskupije, služio je niz godina kao općinski učitelj u Ninu, dušobrižnik na Manfrinovu dobru u Grbama (Fleissenburg), a od 1788. rezidencijalni je kanonik Ninskog stolnog kaptola. Od 1816. je kanonik dekan, ali ne kao dostojanstvenik već kao po službi najstariji kanonik. U Ninu je bio katedralni župnik, a od 1829. kapitularni vikar i upravitelj Ninske biskupije. Doživio je objavu bule *Locum beati Petri* (1828.) kojom je ukinuta ninska biskupija i zatim obznanio njeno ukinuće (1830.). Njegov se portret čuva u ninskom župnom uredu.

Acqua (Dall'). Prema podatcima koje su podastrli u zamolbi za prijam u ninsko vijeće tvrde da su porijeklom iz friulskog grada Concordije, i da su od 1637. godine bili upisani u tamošnje plemstvo. Po rodoslovlju, prezime im je bilo Mechle, i prvi je zabilježen član Giacomo Mechle detto dall'Acqua.³¹ Da su se i u Zadru tako bilježili, svjedoči zapis vjenčanja iz 1751. kada se Marija, kći Giacoma Mecle rečenog dall'Acqua, plemića Concordije, udala za veroneškog plemića Tiberija Parma Lavezzolu.³²

Ivan Dominik dall'Acqua, podnositelj zamolbe, napisao je da se prvi doselio njegov pokojni otac Jakov (Giacomo), a u Zadru su rođeni Ivan Dominik i njegova braća Ante i don Mate. Na prijedlog savjetnika Vicka Crnice i Frane Ruića, primljena su braća Ivan Dominik, Ante i don Mate Mihovil dall'Acqua u ninsko plemstvo 6. VI. 1752.³³

U prvoj knjizi zapisnika ninskog vijeća u dijelu *Famiglie nobili* zapisano je uz ime don Mate da je profesor Padovanskog sveučilišta.³⁴ Ghezzo za nj donosi da je 1773. bio *abbas Iadrensis* i profesor *scholae iuris civilis*.³⁵ U zadarsko plemićko vijeće primljen je 20. VII. 1796. Ivan Dominik pok. Ante i uveden u vijeće.³⁶ Isti je iskazan u popisu ninskog plemstva 1817. godine.

Addobbati. Potomci su stare bergamske plemićke porodice doseljene u Zadar početkom 18. stoljeća, gdje su bili primljeni u stalež zadarskih građana. Mletački prefekt i vicepretor grada Bergama i njegova područja, i bergamski *civitates anziani* izdali su 6. IX. 1745. svjedočanstvo, odnosno *publicum documentum originariae nobilitatis* porodice Addobbati u formi svečane povelje nižući imena u descendentnoj liniji utvrđenoj po tamošnjim javnim spisima od Petra de Adobatis iz 1495. godine do prvih zadarskih naraštaja u šest koljena obiteljskog stabla. Na ispravi je naslikan njihov porodični grb.³⁷ Nadalje, u toj se ispravi tvrdi da su *cives originarios*, što je u suptinosti s prvim argumentom o navodnom izvornom bergamskom plemstvu.

U Zadru se prvi spominju sinovi Giovannija/Ivana Addobbatija kapetana oklopnika Daniele/Danijel, Lorenzo/Lovro i Giuseppe/Josip. U zadarsko vijeće građana primljeni su 13. XI. 1733. Danijel i Lovro Addobbati, i time postali nasljednim članovima staleškog tijela zadarskih građana.³⁸ U knjigu zadarskih građana upisana su

³¹ Archivio di Stato Venezia [Državni arhiv u Veneciji] (dalje: ASV), Imperial Regia Commissione araldica (dalje: IRCA), busta 248, Zara, br. 1100, prilog D.

³² Arhiv Zadarske nadbiskupije (dalje: AZDN), Matične knjige (dalje: MK), Župa sv. Stošije (dalje: ŽSS), Knjiga vjenčanih VIII (1740.-1768.), fol. 53v.

³³ DAZd, SN, LCN, I, fol. 25-26v; LCN, II, fol. 29 v, 30.

³⁴ DAZd, SN, LCN, I, fol. 145v.

³⁵ Michele Pietro Ghezzo, I Dalmati all'Università di Padova dagli atti dei gradi accademici, *Atti e memorie della Società Dalmata di storia patria*, sv. 21, Venezia 1992., str. 29, 125.

³⁶ ZKZd, Ms. 704, Libri consiliorum comunitatis Jadrae (dalje: LCJ), VIII, fol. 79.

³⁷ DAZd, OS, Spisi obitelji Addobbati, kut. 1, br. 41; Prijepis iste isprave: ZKZd, Ms. 910, Joanellus Joannes. Joseph, Nos Joannes. Joseph Joanellus pro Serenissimo Ducali dominio (...) praefectus, etc., fol. 1-5.

³⁸ ZKZd, Ms. 705, Libro sesto delle parti, e negotij della spettabile vniuersità de cittadini, e popolo della città di Zara (dalje: LPC), fol. 27v.

njihova imena s nadnevkom uvođenja u Vijeće.³⁹ Isti su bili nazočni na sjednici *cittadina* održanoj 31. X. 1742.⁴⁰ Lujo/Luiggi, sin Danijelov, upisan je u knjigu zadarskih građana 1762. godine, a njegov rođak Josip/Giuseppe Lovrin 1763. godine.⁴¹

Rodbinski vezani s ninskim plemićkim porodicama Marchi, Pasini, i Canova⁴² zatražili su još za mletačke vlasti 1793. prijam u ninsko plemićko vijeće.⁴³ U plemstvo su upisani 24. VI. 1804. braća dr. Petar i Ivan Vicko, sinovi Luje Addobbati.⁴⁴ Od hvarskog biskupa Ivana Dominika Stratica, asistenta papinskog prijestolja, 16. X. 1786. Petar Addobbati odlikovan je naslovom viteza Zlatne ostruge i naslovom lateranskog grofa *ad personam*, a izvorna je povelja sačuvana u fondu obiteljskih spisa.⁴⁵

U popisu ninskih plemića iz 1817. zabilježeni su dr. Petar i Ivan Vicko pok. Luje, zatim braća Petar i Josip, sinovi Ivana Vicka Addobbati.

Arvatini. Zadarska obitelj Harvatinić, Hervatinić, odnosno Hrvatinić, zabilježena je u zadarskim crkvenim maticama iz 1577. godine.⁴⁶ U građanstvu su od 1649., kada je u knjigu građana upisan Šimun Harvatinić.⁴⁷ On je umro 1685. godine i bio pokopan u crkvi sv. Frane.⁴⁸ Obrtnik (mistro) Jerolim Harvatinić umro je 1709. u dobi od 40 godina.⁴⁹

S nadnevkom 30. V. 1688. upisan je u građanstvo obrtnik (mistro) Grgur Harvatinić, zatim i drugi članovi ove porodice: Jerolim 1701., Antun i Julije 1742. godine.⁵⁰ Grgur Antunov Arvatini zapisan je na sjednici građanskog Vijeća 20. IV. 1771., brat mu Josip, mletački kapetan uveden je u građansko Vijeće 4. III. 1775., a Marko Grgurov Arvatini ulazi u Vijeće 27. I. 1789. M.V. (=1790.) nakon što je na istom prisegnuo.⁵¹

U ninsko su plemstvo primljeni 24. lipnja 1804.: Josip, stric, i sinovac mu Marko Arvatini.⁵² Godine 1800. tražili su od tadašnjih pokrajinskih vlasti da im se dodijele zemlje u Raševiću, jer su po njihovoj tvrdnji posjedovali nešto malo zemalja u ninskoj okolini.⁵³ Oba su bili članovi zadarskog Građanskog vijeća, te su iskazani 1806.

³⁹ DAZd, Libro nel qual si descrivono tvtti qvelli che hanno privileggio di cittadino popolare nell'università de cittadini, et popolo in Zara (dalje: LCZ), fol. 32v, 57v. Rukopis u trezoru Drž. arhiva.

⁴⁰ ZKZd, Ms. 705, LPC, fol. 30.

⁴¹ DAZd, LCZ, fol. 50, 53v, 57v.

⁴² ZKZd, Ms. 205, Carte spettanti alla famiglia Addobbati e subordinatamente alle famiglie Pasini Marchi, Dede Mitrovich, Ventura, Draganich, Petrovich, Guidi ed altre di Zara, fol. 59, 60; Isto, Ms. 200, Carte spettanti alla famiglia Pasini di Zara, fol. 44r-v, 68v, 69r-v, 70, 71, 72.

⁴³ DAZd, Obiteljski spisi, Spisi obitelji Addobbati, kut. 1, br. 5.

⁴⁴ DAZd, SN, LCN, III, fol. 28r.v, 78v-79.

⁴⁵ DAZd, Spisi obitelji Addobbati, kut. 1, br. 7.

⁴⁶ Roman Jelić, Stanovništvo Zadra u drugoj polovici XVI. i početkom XVII. stoljeća gledano kroz matice vjenčanih, *Starine*, knj. 49, Zagreb 1959., str. 403.

⁴⁷ DAZd, LCZ, fol. 100v.

⁴⁸ AZDN, MK, ŽSS, Knjiga umrlih VI (1682.-1701.), n. 505.

⁴⁹ AZDN, MK, ŽSS, Knjiga umrlih VII (1701.-1716.), fol. 68v.

⁵⁰ DAZd, LCZ, fol. 4v, 49v, 50.

⁵¹ ZKZd, Ms. 705, LPC, fol. 79r-v, 101v.

⁵² DAZd, SN, LCN, III, fol. 79.

⁵³ DAZd, Spisi Vlade za Dalmaciju (dalje: SVD), svež. 110, god. 1800., XXIII, br. 296, fol. 13, 15, 17.

u popisu što su ga glavari građanskog vijeća podastrli francuskoj vlasti.⁵⁴ Posljednji službeni iskaz ninskih plemića iz 1817. bilježi njihova imena.

Banovac. Kada ulaze u ninsko plemstvo, Banovci žive u Šibeniku, gdje su došli iz Skradina. Pozivaju se na plemenite korijene od roda Šubića Bribirskih, kao da bi bili potomci Jakova, sina Pavlova, podbana Dalmacije i Hrvatske. Početkom Prve austrijske vlasti u Dalmaciji Banovci su imali neku ispravu iz 1446. godine u kojoj se čita da su *ex natione Subichiorum*, iako su po svemu sudeći takvu "slavnu obiteljsku tradiciju" samo izmislili.⁵⁵

Miho Banovac ženidbom s Domenikom Petricioli dolazi u svezu s tom uglednom zadarskom porodicom koja je 1775. došla do ninskog plemstva,⁵⁶ pa je i ta okolnost olakšala kasniji ulazak Banovaca u ninsko plemstvo. Zamolbu za prijam u ninsko plemićko vijeće podastro je 1793. Božidar Banovac i bio primljen na sjednici održanoj u Ninu 28. X. iste godine.⁵⁷

Pokrajinska je vlada odobrila 1805. da šibensko plemićko vijeće može primiti u svoje redove deset porodica⁵⁸ koje su dotada pripadale plemstvu nekog od dalmatinskih gradova, pa je temeljem te odluke u šibensko plemstvo 18. VII. 1805. bio primljen Ivan pok. Bože (Nadala) Banovca.⁵⁹ U iskazu 1817. zabilježen je Ivan Banovac pok. Bože kao ninski plemić.

Bartoletti. Bartoletti ili Bortoletti su umbrijskih korijena. Od davnina je obitelj živjela u gradu Spoletu, gdje je pripadala tamošnjem gradskom plemstvu (*patriziato di Spoleto*). Među izvornim patricijima godine 1417. zabilježena je obitelj, točnije sinovi Scella Bartolettija, privrženika stranke gvelfa, pa im odatle anžuvinski ljiljani u grbu.⁶⁰ Usljed stranačkih nemira i sukoba pripadnika gvelfa i gibelina, koji su bjesnili gotovo svim talijanskim gradovima, prebjegli su Bartolettijeve u Mletke pod okrilje Republike. U mletačko je građanstvo 1641. godine bio upisan Bartolomeo Bartoletti, a od njega su potekli Gio Battista i Antonio, doktori prava, oba u službi mletačke administracije.⁶¹ Krajem 17. st. dolaze u Šibenik. Josip Bartoletti oženio je Elizabetu, kćer Scipiona Zullatija iz Trogira, iz obitelji doseljene početkom 18. st. iz Roviga, spojivši tako oba prezimena.⁶²

⁵⁴ DAZd, Spisi francuske vladavine, Spisi generalnog providurstva, god. 1806., Tit. XIV, filza II, Rub. 7, fol. 451.

⁵⁵ DAZd, Spisi Dvorske komisije za uređenje Dalmacije i Albanije (dalje: SDK), svež. 23, god. 1797./1798., XIV, br. 2069, fol. 25.

⁵⁶ DAZd, OS, Spisi obitelji Petricioli, A/1, Mappa rossa, fasc. B, fol. 8; Isto, fasc. II, Vecchio albero genealogico della Famiglia Petricioli, fol. 2; Isto, fasc. III, fol. 4.

⁵⁷ DAZd, SN, LCN, III, fol. 30, 37.

⁵⁸ DAZd, SVD, svež. 270, god. 1805., II, br. 980 (3167).

⁵⁹ ASV, IRCA, busta 231, Sebenico, br. 4243/409, prilog 24.

⁶⁰ Marcello Del Piazzo – Sandro Ceccaroni, *Stemmi di famiglie spoletine in due manoscritti romani*, Ed. dell'ente "Rocca di Spoleto", Spoleto 1978., str. 8, 11-12, 24, tav. III, XVIII.

⁶¹ DAZd, SN, LCN, I, fol. 47-48; LCN, II, fol. 137v-138.

⁶² Mladen Andreis, *Trogiško plemstvo do kraja prve austrijske uprave u Dalmaciji (1805.)*, Trogir 2006., str. 343.

Početkom svibnja 1775. dr. Nikola/Nicolò Bartoletti Zulatti iz Šibenika podnio je ninskom knezu, savjetnicima i Vijeću zamolbu za prijam u stalež ninskih plemića, gdje se našla zabilježena i ova sažeta "storia di famiglia" iz koje smo preuzeli sve podatke. Na sjednici od 26. VIII. 1775. dr. med. Nikola Bartoletti Zulatti primljen je u ninsko plemstvo.⁶³

U popisima doktoranata Padovanskog sveučilišta zabilježen je Nikola Bartoletti, sin Josipov, iz Šibenika koji je 1756. završio studij medicine i ondje stekao doktorski naslov.⁶⁴ Nikola je bio francuski konzul u Šibeniku, a u nemirima nastalim nakon pada Republike izgubio je život kao navodni "jakobinac", žrtva nekontrolirane euforične gomile u danima bezvlađa.⁶⁵ Vicko Bartoletti Zulatti odlikovan je 1806. viteškim Redom Željezne krune Napoleonova Italskog kraljevstva.⁶⁶ Isti je 1817. iskazan u popisu ninskih plemića.

Basilio. Poznata su dva roda ovoga imena: prvi je davno izumrli iz naše hrvatske Boke, točnije iz grada Kotora, a drugi je mletački, što Heyer poistovjećuje bez ikakve potkrijepe.⁶⁷ Prezime je samo patronimik imena grčkog korijena raširenog u Dalmaciji i u Mletcima.

U ninsko plemstvo bio je 26. VIII. 1775. primljen mletački građanin Anastazije Basilio, za kojega se u zapisniku Vijeća tvrdi da se bavi trgovinom.⁶⁸ U spisima Heraldičke komisije u Državnom arhivu u Veneciji nalazi se prijepis svjedodžbe o plemstvu izdane 30. VIII. 1775. na ime Anastazija Basilija s potpisom ninskog kneza Balbija.⁶⁹ Iz priloženih spisa je utvrđeno da je Anastazije imao sinove Giorgija i Francesca koji nisu iskazani u ninskom popisu plemića 1817. godine.

Begna. Pripadaju najuglednijim rodovima zadarskog plemstva. To je ujedino najstarija zadarska porodica. Šufflay i Papafava sastavili su rodoslovlje i pokušali na temelju zadarskih dokumenata dokazati da Begne potječu od Petra i njegova sina Dobre koji su zabilježeni u zadarskim ispravama 980. godine.⁷⁰ Latinskom prevedenicom slavenskog imena Dobre u *Bengnius*, *Begnius*, koje se ponavlja u nizu naraštaja, nastalo je porodično prezime Begna, dakle kao latinizirani patronimik, hrvatski hipokoristik s nastavkom -ja od imena Benedikt, Bene.⁷¹

Od najranijih su stoljeća u zadarskom plemstvu, obuhvaćeni u popisu 1283. godine, a do 1346. zabilježeno je još devet članova toga roda u katalozima zadarskih ple-

⁶³ DAZd, SN, LCN, I, fol. 47-48v; LCN, II, fol. 137v-138v.

⁶⁴ Ghezzi, I Dalmati all'Università di Padova, str. 105.

⁶⁵ Slavo Grubišić, *Šibenik kroz stoljeća*, Šibenik 1974., str. 117-118.

⁶⁶ *Almanacco reale per l'anno bisestile 1812.*, Milano 1812., str. 113; Giacomo C. Bascapè – Marcello Del Piazzo, *Insegne e simboli. Araldica pubblica e privata medievale e moderna*, Roma 1983., str. 927.

⁶⁷ Carl Georg Friedrich Heyer von Rosenfeld, *Der Adel des Königreichs Dalmatien*, J. Siebmacher's grosses Wappenbuch, Bd. IV, 3. Abt., Nürnberg 1873., str. 27, 96.

⁶⁸ DAZd, SN, LCN, I, fol. 54-55; LCN, II, fol. 141v-142.

⁶⁹ ASV, IRCA, busta 126, Venezia, nobili, lettera B, br. 93, prilog A.

⁷⁰ DAZd, OS, Spisi obitelji Begna, kut 1, A, 5.

⁷¹ Vesna Jakić-Cestarić, *Etnički odnosi u Zadru prema analizi osobnih imena*, *Radovi Instituta JAZU u Zadru*, sv. 19, Zadar 1972., str. 134, 142.

mića.⁷² U katalogu zadarskih plemića (*Nobilium Jadertinorum*) iz 1386., dostupnom u Ponteovu prijepisu, navedeni su: Matej zvan Staneta, Damjan zvan Magonzo, Dobro, Kolanus, Jakov, Šimun i Damjan Begna.⁷³ Tijekom 14. i 15. stoljeća bili su u samom vrhu komunalne uprave u Zadru. Zadarski su rektori bili Koža Matejev 1384., i Šimun 1398. godine, a najpoznatiji Begna anžuvinskog razdoblja, Koža "Il Ricco", rektorsku je funkciju obnašao gotovo šest puta od 1380. do 1409. godine. Bio je 1385. *iudex maioris curie*, a 1390. zabilježen je kao *procurator comunis in vita*, dakle doživotni općinski zastupnik. Oporuku je dao sastaviti 1418. godine, a bio je pokopan u crkvi zadarske opatije sv. Krševana.⁷⁴

U to doba isticalo se još nekoliko loza Begnina roda. Od Damjanove loze potekle su grane s nadimcima Pinjata (Pignatta) i Skaneta (Scanetta). Krše/Cressius *dictus Pignatta*, prvi s tim nadimkom bio je zadarski rektor 1367. godine. Imao je posjed u Pinjataselu kod Zemunika, nazvanom njegovim tada općepoznatim nadimkom. Njegovi su sinovi Damjan i Pavao zabilježeni u zadarskim dokumentima od 1381. do 1413. godine. Za Jurja Damjanova zadarski povjesničar Praga bilježi da je bio *il grande umanista*, a javlja se u javnom životu grada Zadra od 1417. do 1437. godine.⁷⁵

Damjan Dobro Damjanova de Begna osnivač je grane Skaneta koja se održala sve do početka 17. stoljeća. Krševan/Grisogonus Nikolin zvan Sladnica osnivač je grane izumrle već u trećem naraštaju. Od Kože Nikolinog potekle su dvije grane: prva Kože Matijinog s nadimkom Ricco (dives) i druga Šimuna Kolanova s nadimkom Biancardus/Biancardi.⁷⁶

Poznati modruški biskup Šimun Begna potomak je grane Ricco, odnosno njegov je otac Alviz sin Šimunov, i unuk rektora Kože koji je prvi ponio taj nadimak.⁷⁷ Grana Ivana Šimunova Begne produžila se u niz naraštaja, i od nje su potječu Begne s naslovom mletačkih *conta* i ninskih plemića.

Ludoviku i Juliju, sinovima Josipa Karla Begne, podijeljen je 12. X. 1669. mletački naslov *conte* (*Conte Veneto*).⁷⁸ Oni su osnovali dvije porodice koje su pridjevak dobile po dobrima: Begna Posedarski (*di Possidaria*) i Begna Benkovački (*di Castel Bencovich*).

U ninsko plemstvo primljeni su članovi loze Begna Benkovački. Pomalo je neobično da zadarski ugledni, bogati i utjecajni plemići traže upis u ninsko plemstvo.

⁷² AHAZU, Acta mediaevalia, II, b. 169, fol. 1, 6-7v.

⁷³ Istoria di Zara di Valerio Ponte, sine folio. (Rukopis iz ostavštine Ante M. Strgačića. Sign. Rkp. 119, Knjižnica DAZd).

⁷⁴ Giuseppe Praga, Alberi genealogici zaratini, fol. 12 (Snimci rukopisa u Knjižnici DAZd, Sign. 112/D).

⁷⁵ Praga, Alberi genealogici, str. 7.

⁷⁶ ZKZd, Ms. 810, Albero genealogico della famiglia Begna di Zara, fol. 1.

⁷⁷ Praga, Alberi genealogici, str. 5-7, 11.

⁷⁸ DAZd, OS, Spisi obitelji Begna, kut 1, B, 35/12. Venecija nije Begnama podjelila nikakav pridjev, već jednostavno naslov *conte*. Za vrijeme Druge austrijske vladavine austrijskom potvrdom mletačkog naslova Begne dobivaju pridjev *di Castel Bencovich*. Usp. tekst Jelene Kolumbić u *Hrvatskom biografskom leksikonu* (dalje: HBL), sv. 1, Zagreb 1983., str. 672-673.

Odgovor možda treba potražiti u činjenici da su po ženskoj lozi bili baštinici poznate obitelji Fozza, šibenskih i ninskih plemića izumrlih u muškom koljenu 1678. te su kao njihovi zakoniti baštinici polagali prava na njihove zemljišne investiture na niskom području.⁷⁹

U ninsko je plemićko vijeće bio primljen 26. VIII. 1775. zadarski plemić *conte* Ante Marija Begna sa svojim zakonitim potomcima.⁸⁰ U iskazu ninskih plemića 1817. navedeni su poimence njegovi sinovi: Blaž, Jerolim, Andrija i Šimun.

Bilinić. Najstarije vijesti o paškim Bilinićima prenio je paški polihistor Marko Lauro Ruić služeći se spisima Kristofora Bilinića, koji je početkom 18. st. bio javni bilježnik, kancelar i arhivist paške općine, inače osoba bujne mašte. Ako je vjerovati Ruićevu peru, Bilinić tvrdi, služeći se Orbinijem, da njegovi pređi potječu od Slavena zvanih Willini koji su nastavali Brandenburšku marku, i da su odande došli u Dalmaciju, ali kako Biliniću i to nije bilo dovoljno, "pronašao" je pretke u službi na dvoru cara Konstantina Velikog.⁸¹

Izvori govore nešto sasvim drugo. Paški su Bilinići potomci stare obitelji Skitković ili Kreljčić, i zajednički im je rodni korijen s izumrlim plemićima Palčićima i Garbinima. Juraj, sin Rastinje Kreljčića s nadimkom "Bilina", osnivač je Bilinića. Od Jurja Biline potekla su tri sina: Mate, Rastinja i Grgur (Greško).⁸² Mate se navodno istakao 1396. u Bugarskoj i vjerojatno sudjelovao u Nikopoljskoj bitci, a nakon povratka iz te vojne paško mu je vijeće i skupština podarila odlukom od 21. XI. 1396. pravo na poseban grb. Za njega se u zaključku vijeća kaže da je sin Jurjev i da je *nobilis huius Communitatis Paghi vir expertus et egregius*, te se nastavlja da je časno za ovo vijeće (tj. paško) ustanoviti da on sa svojim potomcima može uživati i imati *arma sue virilitatis*, dakle poseban grb u štitu kojeg mora biti *dextera manus cum brachio tenente gladium in forma lanceae et super ipsum gladium imbranditum mediam lunam cum cornibus revoltis ad terram*. Ispravu je donio Marko Lauro Ruić, po svoj prilici iz obiteljske pismohrane Bilinića.⁸³

Mate Bilinić član je velikog vijeća 1399. godine, a njegov brat Grgur/Greško član je vijeća desetorice (*decem homines nobiles*).⁸⁴ U vijeću su pojedini članovi ove obite-

⁷⁹ DAZd, SVD, svež. 56, god. 1799., XXIV, br. 4622, fol. 213.

⁸⁰ DAZd, SN, LCN, I, fol 43v-44; LCN, II, fol. 136.

⁸¹ Marko Lauro Ruić, Osservazioni Storiche sopra l'antico stato civile et ecclesiastico della città et isola di Pago o sia dell'antica Kessa. Estratte da diversi autori, diplom, privilegi et altre catre si pubbliche come private e scritte da Marco Lauro Ruich. 1776., str. 164-164a (Rkp. 34. Knjižnica Drž. Arhiva u Zadru).

⁸² Ruić, Blason genealogico di tutte le famigle nobili della città di Pago, con molte de cittadini che con esse si apparentarono o dalle medesime ebbero l'origine. Serie delle famiglie presenti et estinte, della successione de canonici, et altre dignità della chiesa di Pago, e de pubblici rappresentanti. 1784., fol. 3r-v (Rkp. 43, Knjižnica Drž. arhiva u Zadru).

⁸³ Ruić, Delle Riflessioni Storiche sopra l'antico Stato Civile et Ecclesiastico della Città et Isola di Pago o sia dell'antica Gissa, fatte da diversi autori, diplom, privilegi et altre carte pubbliche e private raccolte con la possibile esattezza et diligenza da Marco Lauro Ruich. Parte prima, Tomo quarto, 1781., str. 34-35 (Rkp. u Arhivu Zadarske nadbiskupije. Ostavština don B. Karavanića).

⁸⁴ Ruić, Delle Riflessioni Storiche sopra l'antico stato civile, et ecclesiastico della città et isola di Pago o sia dell'antica Cissa fatte da diversi autori, diplom, privilegi et altre carte pubbliche e priva-

lji zabilježeni 1409. i 1422. godine. Nasljedno plemstvo stekli su 1433. braća Greško i Mate Bilinić, sinovi Mate Bilinića.⁸⁵ U popisu članova plemićkog vijeća za kneza Pietra Foscola, iz 1480., navedeni su ovi članovi te porodice: *ser* Grubonja Bilinić, *ser* Juraj, *ser* Mate i *ser* Petar Bilinić.⁸⁶

U plemstvo grada Nina ulaze u 18. stoljeću. Prvi paški Bilinić primljen u ninsko plemstvo bio je Ivan Božidar (Gio Diodato) sin Nikolin iz druge loze Bilinićeva roda, na sjednici 2. XI. 1752.⁸⁷ Na vijeću od 28. X. 1793. upisan je Ivan Božidar, sin Antonija Marije, pripadnik treće loze paških Bilinića.⁸⁸ Iskazan je u popisu ninskih plemića iz 1817., iako je već umro u siječnju 1811., a ta činjenica očito nije bila poznata sastavljaču popisa.

Calafati. Porijeklom su s otoka Hvara, domaćih su korijena, iako se prezime istog oblika javlja na Kandiji.⁸⁹ Naime, formiranju obaju prezimena poslužio je tek isti predložak, zanimanje – kalafat. Pretci hvarskih Kalafata pisanih Kalafatović i Calafati, a zvahu se Rašković. Nisu ni grčkog ni talijanskog podrijetla, nego su starinom Hvarani hrvatskih korijena.

Nadimak kalafat dobili su hvarski Rašković u 17. st. Zbog toga što su se bavili brodogradnjom (kalafati), a prvi se tim nadimkom spominje Nikola Rašković rečeni Kalafat 1647. godine. Zastupnik je hvarskog puka 1753. Frano Calafati.⁹⁰ Javni bilježnik dr. iur. Antun Calafati pok. Marina iz Hvara upisan je 28. X. 1793. u ninsko plemstvo.⁹¹ On je 12. V. 1798. bio primljen u hvarsko plemićko vijeće.⁹² Njegov sin Angelo za francuske je uprave obnašao više javnih dužnosti, a kao prefekt pokrajine Istre sa sjedištem u Kopru dobio je barunat Napoleonovog Talijanskog kraljevstva 1811. godine.⁹³ Godine 1806. odlikovan je Kraljevskim redom Željezne krune⁹⁴ i zatim 1810. odličjem Legije časti.⁹⁵

te raccolte da Marco Lauro Ruich. Tomo primo. 1779., str. 317-318 (Rukopisi. Ms. 772/1 u Znanstvenoj knjižnici u Zadru).

⁸⁵ Ruić, *Delle Riflessioni Storiche sopra il moderno stato civile et ecclesiastico della citta ed isola di Pago fatte a diversi autori, diplomi, privilegi ed altre carte pubbliche e private raccolte da Marco Lauro Ruich. Tomo secondo, 1779., str. 34* (Rukopisi. Ms. 772/2 u Znanstvenoj knjižnici u Zadru); Isti, *Blasone genealogico*, fol. IIv, III.

⁸⁶ Ruić, *Delle Riflessioni storiche*, Libro quarto, str. 42-43. (Rkp. 34/1. Knjižnica Drž. arhiva u Zadru).

⁸⁷ DAZd, SN, LCN, I, fol. 33v-34; LCN, II, fol. 38.

⁸⁸ DAZd, LCN, III, fol. 33r-v.

⁸⁹ Giuseppe Gerola, *Gli stemmi cretesi dell'Università di Padova, Atti dell'Istituto veneto di scienze, lettere ed arti*, god. 88, br. 2, Venezia 1928.-1929., str. 246-247.

⁹⁰ HBL, sv. 2, Zagreb 1989., str. 557.

⁹¹ DAZd, SN, LCN, III, fol. 35.

⁹² DAZd, SVD, svež. 1, god. 1798., I, br. 1445, fol. 1035v, 1038r-v.

⁹³ Giovanni Radossi, *Monumenta heraldica Iustinopolitana*, Rovinj 2003., str. 108.

⁹⁴ *Almanacco reale* (...) 1812., str. 108, 109.; Bascapé – Del Piazzo, *Insegne e simboli*, str. 830, 924.

⁹⁵ Salvator Žitko, Prefekt Angelo Calafati "Dalmat fort consederè" na čelu ilirske deputacije v Parizu u uključitev Istre v okvir Ilirskih provinc (1810), *Annales-anali za istarske in mediteranske studije*, sv. 20, br. 2, Kopar 2010., str. 409, 417.

Calvi. Calvijevi su u Zadru vjerojatno već krajem 17. ili početkom 18. stoljeća, a podrijetlom su iz mjesta Valnegra kod Bergama.⁹⁶ Domenico/Dominik Calvi pok. Jakova primljen je u zadarsko građanstvo 2. I. 1773. m.v. (=1774.), i bio uveden u Vijeće.⁹⁷ U zamolbi je istaknuo da su već čitavo stoljeće u Zadru i stoga doista njihov dolazak u ove krajeve treba smjestiti na sam kraj 17. stoljeća.

Kada je odlukom mletačkih vlasti bila obnovljena skradinska općina i ustanovljeno plemićko Vijeće⁹⁸ među prve njegove članove ili plemiće obnovljene "plemenite i uzvišene komune skradinske" odlukom generalnog providura Justina da Rive od 13. I. 1706. uvršten je Pietro Calvi.⁹⁹ Jakov/Giacomo Calvi iz Zadra, nekadašnji ninski plemić, u zamolbi za dodjelu austrijskog plemstva 1866. tvrdi da je njegova obitelj uz ninsko uživala i skradinsko plemstvo, što ne odgovara istini.¹⁰⁰

U spisima zadarskog bilježnika Bartola Ferrarija 1765. registrirana je oporuka Jakova/Giacoma Calvija pok. Martina iz Bergama.¹⁰¹ Istoimenu obitelj nalazimo i u Trogiru četrdesetih godina 18. stoljeća. Francesco Calvi pok. Giovannija Battiste iz Bergama oženio je 1745. trogirsku plemkinju Margaritu Quarco.¹⁰² Zadarski Calvi potomci su netom spomenutog Jakova/Giacoma pok. Martina. Naime, u oporuci on izričito ističe bergamsko podrijetlo, tvrdi da je u Zadru nastanjen već mnogo godina, spominje pokojnog brata Josipa i sestre Jakominu i Orsolu, a od svoje djece nabraja sinove don Josipa, don Inocenta, Tomasa, Dominika i o. Pija Jakova, dominikanca.

Zamolba braće Dominika i zadarskog kanonika don Josipa za prijam u ninsko plemstvo prihvaćena je na Vijeću 2. V. 1793., ali su tek 24. VI. 1804. bili upisani u plemstvo grada Nina.¹⁰³ Dominik/Domenico Calvi "Cittadino di questa Città, e Nobile della Città di Nona" umro je u Zadru, 27. II. 1806. i bio pokopan u Sv. Franji.¹⁰⁴ Jakov/Giacomo njegov sin, 1806. godine uveden je nakon prisege u ninsko vijeće, a iskazan je u popisu ninskih plemića 1817. godine.

Cassio (Kašić). Nekoć razgranat, rod paških Kašića potječe od starih Skoblića poznatih u izvorima od 1290. godine. Prezime je izvedeno od nadimka Kaša, koji je nosio Dominik, daleki predak Kašića u 14. stoljeću. U 16. stoljeću u nastala je "predaja" o tobožnjem rimskom podrijetlu koju je proširio paški designirani biskup Ivan Kašić tvrdeći da su oni potomci rimskih Cassia, dok Ruić još 1784. naglašava njihovo hrvatsko podrijetlo.¹⁰⁵

⁹⁶ Giuseppe Sabalich, *Guida archeologica di Zara*, Zadar 1897., str. 35.

⁹⁷ ZKZd, Ms. 705, LPC, fol. 71, 73.

⁹⁸ Ivan Grgić, Obnova vlasteoske općine u Skradinu 1705. godine, *Zadarska revija*, god. 7, br. 2, Zadar 1958., str. 148-155.

⁹⁹ DAZd, SGP, kut. 70, Giustin da Riva (1705.-1708.), L. II, fol. 29, 30v.

¹⁰⁰ DAZd, HSV, svež. 56, god. 1866., VIII/4, A, br. 8950/2690.

¹⁰¹ DAZd, SZB, Bortolo Ferrari (1763.-1783.), b. V, fasc. 5/1, fol. 8v-11.

¹⁰² Andreis, *Trogirsko plemstvo*, str. 323.

¹⁰³ DAZd, SN, LCN, III, fol. 30, 79.

¹⁰⁴ AZDN, MK, ŽSS, Knjiga umrlih XIII (1810.-1824.), fol. 115v.

¹⁰⁵ Ruić, *Osservazioni storiche*, str. 165a.

Član je velikog paškog vijeća 1347. Radoš Kašin, sin Dominika Radoševića,¹⁰⁶ koji je imao, uz Radoša, sinove Prodana, Jurja, Protka i kćer Produ. U "generalno vijeće" 1399. bio je primljen jedino Juraj, sin Marka Kašića.¹⁰⁷ Za mletačke uprave u obnovljeno vijeće kneza Jakova Cocca 1409. ulazi Juraj Kašić, sin kancelara Ivana Kašića.¹⁰⁸ On je član vijeća 1422. godine, zatim je jedan od sastavljača statuta, a 1433. potvrdom nasljednog prava na članstvo u Vijeću stječe paško plemstvo sebi i svojim zakonitim potomcima.¹⁰⁹ U ispravi iz 1435. zabilježen je kao član malog vijeća.¹¹⁰ Kašić je 1444. prvi put naslovljen kao paški potknez (*vicecomes*), i tim je naslovom zapisan u paškom katastru iz 1452. godine.¹¹¹ Njegov sin Martin oženio se ninskom plemkinjom Leonom Pritičević i 28. III. 1486. bio primljen u ninsko plemstvo.¹¹² On je osnivač ninske grane Kašića, koja se kasnije preselila u Zadar, gdje je izumrla u muškom koljenu 1698. smrću dra Ivana Kašića (Cassija).¹¹³

Od loze Kašića koja je ostala na Pagu poznati su brojni potomci, koji su odreda zabilježeni u izvorima. Iz Paga su Kašići ženidbenim vezama prešli na Rab, i to upravo brat slavnog isusovca o. Bartola, što se može iščitati u njegovoj autobiografiji.¹¹⁴ Tek u 18. st. konačno se odvajaju dvije loze Kašića/Cassija. Pašku osniva Kristofor, a rapsku Hermolaj Kašić/Cassio.¹¹⁵

U ninsko je plemstvo bio upisan 24. V. 1742. i Ante Kašić/Cassio iz Paga, koji ubrzo umire, a 26. VIII. 1775. u plemstvo grada Nina upisana su braća Jerolim i Frane iz paške grane te Jerolim i Petar iz rapske grane Kašića.¹¹⁶ Zanimljivo da I. Majnarić uz status ninskog plemstva navodi: "Kristofor je 1752. dobio potvrdu statusa ninskog plemića". Autor inače dobre i korektno napisane natuknice o Kašićima¹¹⁷ poveo se podatcima Maje Novak-Sambrailo, iz kojih se doista to može pročitati.¹¹⁸ No, Maja Novak je u tome napravila previd, jer je zamolba Kristofora Kašića/Cassija za primanje u ninsko plemstvo 1752. bila odbijena, kako je to navedeno u zapisniku sjednice.¹¹⁹

¹⁰⁶ *Listine*, sv. 2, str. 260-261; *Listine*, sv. 3, str. 15.

¹⁰⁷ Ruić, *Riflessioni storiche*, T. I, str. 319.

¹⁰⁸ Ruić, *Blasone genealogico*, fol. IIv.

¹⁰⁹ Ruić, *Riflessioni storiche*, T. II, str. 76.

¹¹⁰ *Libro di Ducali e Privileggi della Magnifica Comunità di Pago*, fol. 233 (Rukopisni zbornik isprava iz XVII. st. u Nadžupnom arhivu u Pagu).

¹¹¹ DAZd, *Katastarske knjige 17. i 18. stoljeća*, br. 43, *Copia del Catastro 1452 delle proprietà pubbliche in Pago* (dalje: *Catastro di Pago*), fol. 12v; Praga, *Il Monastero di S. Pietro in Istmo sull'isola di Pago*, *Atti e memorie della Società dalmata di Storia patria*, sv. 3-4, Zadar 1934., str. 166.

¹¹² DAZd, *Katastarske knjige 17. i 18. stoljeća*, sv. 36, *Catastico delle alienazioni delli beni comunali et pubblici di Nona*, 1609., fol. 8-9.

¹¹³ Maja Katušić – Ivan Majnarić, *Dopo la morte dell quondam signor Giovanni Casio dottor ... Inventar ninskog plemića Ivana Kašića s kraja 17. stoljeća*, *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU*, sv. 29, Zagreb 2011., str. 219-271.

¹¹⁴ *Autobiografija Bartola Kašića*, prir. Miroslav Vanino, *Grada za povijest književnosti hrvatske*, sv. 15, Zagreb 1940., str. 15-16.

¹¹⁵ Ruić, *Blasone genealogico*, fol. 18v-19v. Miroslav Granić, *Ime i rod Bartola Kašića*, *Zbornik radova o Bartolu Kašiću*, sv. 5, Zadar 1994., str. 17, 20-22.

¹¹⁶ DAZd, SN, LCN, II, fol. 6, 135v.

¹¹⁷ *HBL*, sv. 6, Zagreb 2009., str. 131-133.

¹¹⁸ Novak-Sambrailo, *Političko-upravni položaj Nina*, str. 184.

¹¹⁹ DAZd, SN, LCN, II, fol. 38v.

Smrću Jerolima Kašića god. 1793. izumrla je paška grana; održala se jedino loza u gradu Rabu, i upravo su članovi rapske loze Kašića ili Cassija iskazani u popisu ninskih plemića 1817. godine.

Castelli. Dalmatinski protomedik Dominik Castelli navodi da je njegova obitelj iz Normandije došla u Genovu, a odatle na otok Hios.¹²⁰ Napustivši zavičaj, Castellijevi su stupili u službu Genoveške republike. Navodno su na Hiosu već od prvih desetljeća 16. stoljeća i ondje su bili plemići.¹²¹ Kad su braća Castelli podastrili zamolbu za prijam u ninsko plemstvo, naveli su jedino da pripadaju plemstvu Genove.¹²²

Dominik Castelli Antunov služio je u mletačkoj mornarici na Levantu, bio protomedik mletačke mornarice, a od 1717. protomedik Dalmacije.¹²³ Njegov je sin bio kotorski biskup Ivan Antun Castelli rođen u Modonu 1706. godine *ex parentibus patritiis Chiensibus*, kako je to istaknuto u svjedodžbi zavičajnosti koju je biskupu Castelliju 1769. izdala zadarska nadbiskupska kurija.¹²⁴

U Zadru se Castellijevi javljaju od 1717. godine kada je na dužnost dalmatinskog protomedika stupio spomenuti Dominik Castelli. Iz Zadra je više puta išao u Bosnu liječiti osmanlijske dužnosnike.¹²⁵ Zadarski je liječnik Ivan Karlo sin mletačkog časnika Tome Castellija, prema registrima doktoranata Padovanskog sveučilišta, rođeni Splićanin, što govori da se obitelj selila potrebama službe.¹²⁶

U ninsko su plemstvo 26. VIII. 1775. bili primljeni sinovi Tome Castellija: Brizio, dr. Ivan Karlo, zadarski liječnik-fizik, dr. iur. Ivan Dominik, javni bilježnik,¹²⁷ dok je njihov treći brat, mletački časnik, kapetan Nikola bio 28. X. 1793. primljen u ninsko plemstvo.¹²⁸

Za javnog bilježnika promaknut je spomenuti Ivan Dominik Castelli 1777. godine i djelovao je do 1812. godine.¹²⁹ U popisu ninskog plemstva iz 1817. godine iskazani su sinovi pok. Ivana Dominika Castellija: Hipolit, Luka i Nikola.

Krajem 19. st. živjeli su potomci ove zadarske obitelji u Padovi, kada je 1894. ninsko plemstvo bilo priznato Angelu Castelliju.¹³⁰

¹²⁰ DAZd, Spisi diplomatske kancelarije generalnih providura (Spisi mletačkog dragomana), kut. 31, knj. 11, str. 64.

¹²¹ O plemstvu Hiosa i porodici Castelli vidi: Philip Pandely Argenti, *Libro d'oro de la Noblesse de Chio*, 2 sv., Oxford 1955. O dalmatinskoj grani ove porodice usp. R. Jelić, Prilog za biografiju dra Luke Castellija, *Zadarska revija*, god. 26, br. 1-2, Zadar 1987., str. 95-98.

¹²² DAZd, SN, LCN, I, fol. 44v-45; LCN, II, fol. 136v.

¹²³ Roman Jelić, *Zdravstvo u Zadru i njegovu području*, Zadar 1977., str. 44, 63.

¹²⁴ AZDN, Spisi Zadarskog kaptola (dalj: SZK), kut. 15, br. 64a, Extraordinariorum ab anno 1769 ad annum 1800, (dalje: Extraordinariorum), Liber III, fol. 5. Podatke o biskupu Castelliju vidi: Daniele Farlati – Jacobus Coleti, *Illyricum sacrum*, sv. 6, Venetiis 1800., str. 515-516; Carlo Federico Bianchi, *Zara cristiana*, sv. 1, Zadar 1877., str. 223-224.

¹²⁵ Mirko Dražen Grmek, Izvještaji triju liječnika o putovanjima po Bosni u XVIII. stoljeću, *Analitički historijskog instituta JAZU u Dubrovniku*, sv. 6 -7, Dubrovnik 1959., str. 97-106.

¹²⁶ Ghezzi, I Dalmati all'Università di Padova, str. 107.

¹²⁷ DAZd, SN, LCN, I, fol. 44v-45; LCN, II, fol. 136r-v.

¹²⁸ DAZd, SN, LCN, III, fol. 34.

¹²⁹ Elenco alfabetico dei notaj di Zara, 38. (DAZd, Atti della corrispondenza d'Archivio, Filza XIII, 1885-1898, Anno 1898, al No. 18).

¹³⁰ ESNI, II, Milano 1929., str. 365.

Cernica. Porijeklom su iz istoimenog sela u Paštrovićima.¹³¹ Naraštajima su bili ratnici zaslužni za Republiku u svim ratovima vođenim s Osmanlijama tijekom 17. i 18. st. na ovim prostorima.¹³² Nisu pripadali zadarskom građanstvu, a hvalili su se starim plemstvom tobože od vremena Ludovika Anžuvina, a starinom roda od vremena cara Dioklecijana, što je naravno tek puka izmišljotina.

Governadur i pukovnik Vuko Cernica dobio je 1634. od mletačke vlasti u leno otok Vir koji je ostao u Cernicinom posjedu sve do 20. stoljeća. Vuko je umro u Zadru 1671. u dobi od 70 godina i bio pokopan u crkvi sv. Dominika. U plemićko vijeće grada Nina bio je primljen 3. VI. 1663. skupa s kapetanom Stjepanom i pukovnikom Markom Jerolimom vitezom sv. Marka.¹³³ U Contarinijevoj terminaciji od 3. VI. 1663. nose naslove *conta* i paštrovićkih plemića, a naslovom *conta* iskazani su u dukali izdanoj 16. XII. 1669.¹³⁴ Plemstvo je Cernicama potvrdio mletački Senat.¹³⁵

Potomci kapetana Stjepana Cernice živjeli su u Trogiru i tamo izumrli u trećem naraštaju, i nisu pripadali trogirskom plemstvu kao tvrdi Heyer.¹³⁶

U krčko plemićko vijeće bio je primljen 1800. godine *conte* Benedikt Cernica na temelju prijedloga iz 1798. godine.¹³⁷ On je sa sinovima Antunom, Cezarom i Markom iskazan u popisu ninskog plemstva 1817. godine.

Marko Cernica (1794.-1862.), zadarski općinski upravitelj, dobio je plemstvo Austrijskog Carstva s pridjevkom "od Krunevira" 22. IV. 1854., a njegovim je potomcima bio priznat naslov *conta* 13. I. 1863.¹³⁸

Chicchio. Obitelj Chicchio pripadala je starom tršćanskom plemstvu. Podrijetlom su Ćići, istarski Istrorumunji, potomci pastira Vlahi, a u Trstu su već bili poznati u 14. stoljeću.¹³⁹ U popisu tršćanskog plemstva od godine 1468. ubilježeni su ominik Chicchio i Toma Chicchio, sudac plemićkog vijeća.¹⁴⁰

Na Pag je iz Trsta doselio plemić Antonio Giusto/Ante Justin Chicchio, sin Justinov. Oženio se u Pagu 11. X. 1744., a potom ubilježen kao krsni kum, sa ženom Paulom Mršić (Mersio) iz poznate paške građanske porodice.¹⁴¹

Ivan Ante, sin spomenutog Ante Justina, rođen u Pagu 1752. godine, bio je 3. VIII. 1790. primljen u paško plemićko vijeće.¹⁴² U plemstvo grada Nina upisan je na sjednici ninskog vijeća od 28. X. 1793.¹⁴³

¹³¹ Lovorka Čoralić, Iz prošlosti Paštrovića, *Historijski zbornik*, sv. 49, Zagreb 1996., str. 137-159.

¹³² Andreis, *Trogirsko plemstvo*, str. 325.

¹³³ ZKZd, Ms. 508, PCN, fol. 5v-6.

¹³⁴ DAZd, HSV, svež. 30, god. 1839., VIII/7, br. 2252.

¹³⁵ DAZd, SGP, kut. 87, Alvise Mocenigo (1717.-1720.), Lib. III, fol. 87, 226r-v, 289.

¹³⁶ Andreis, *Trogirsko plemstvo*, str. 325; Heyer, *Der Adel des Königreichs Dalmatien*, str. 8.

¹³⁷ DAZd, SVD, svež. 3, god. 1798., I, br. 3667; SVD, svež. 82, god. 1800., VII, br. 5199, fol. 1076.

¹³⁸ DAZd, Ind. 27 (81), Matrice delle famiglie nobili della Dalmazia per ordine alfabetico, str. 60.

¹³⁹ Fulvio Di Gregorio, Alcune note storiche sugli istrorumeni, u: *L'Istrorumeni-La lingua, la cultura, la storia-Parliamo per salvarlo*, Associazione di Amicizia Italo-Romana Decebal, Trieste/Carta Europea delle Lingue Regionali o Minoritarie, Strassburgo 1992. str. 20-23.

¹⁴⁰ Pietro Kandler, *Storia del consiglio dei patrizi di Trieste*, Trst 1858., str. 64, 81.

¹⁴¹ DAZd, Maticne knjige (dalje: MK), Pag, Inv. br. 737, Knjiga vjenčanih (1736.-1759.), fol. 166; MK, Pag, Inv. br. 758, Knjiga krštenih (1737.-1774.), fol. 35.

¹⁴² ASV, IRCA, busta 231, Pago, br. 3681/237 (266 al 596), prilog 24.

¹⁴³ DAZd, SN, LCN, III, fol. 33v.

U popisu ninskih plemića zabilježeni su 1817. godine njegovi sinovi Ante i Vicko koji su od austrijske vlasti tražili priznanje paškog i ninskog plemstva.¹⁴⁴

Coltelli. Iz malog gradića Vasciana u Umbriji doselio se u Zadar Pavao Coltelli/Cultelli, i ondje se 1710. oženio Venerandom, kćerkom pokojnog zadarskog građanina Filipa Radetića.¹⁴⁵ Po ženi je postao baštinikom dobara Radetića i građanske obitelji Lago.¹⁴⁶ Od 1698. godine on je bio koadjutor kneževe kancelarije, a zatim od 1722. do 1734. javni bilježnik.¹⁴⁷ Primljen je 20. II. 1714. u građansko Vijeće, dok su po nasljednom pravu u isto bili uvedeni 1747. Antonio/Ante Coltelli, te Ivan Filip/Gio Filippo 1766. godine.¹⁴⁸

Braća Petar Pavao Coltelli, bilježnik, i Ivan Filip ninskom su knezu, savjetnicima i plemićima podastrili zamolbu za prijam u plemstvo grada Nina. Oni su istakli da su zakoniti potomci Paola/Pavla Coltellija i Venerande Radetić, da pripadaju zadarskom građanskom staležu, da su osobe "časnog zanimanja" što znači da se ni oni, a ni njihovi pretci nisu bavili mehaničkim zanatima, što je bio osnovni preduvjet prihvaćanja zamolbe. Njihova "priponizna molbenica" prihvaćena je na Vijeću 2. V. 1793. većinom glasova nazočnih vijećnika, a u Vijeće ninskih *nobila* primljeni su 28. X. 1793.¹⁴⁹

Dančević. Porijeklom su iz Jelse na Hvaru, gdje su u matičnim knjigama zabilježeni 1655. godine, i spominju se kroz čitavo 18. stoljeće. Tradicionalno su se bavili pomorstvom. U drugoj polovici 18. st. ističe se obitelj Antuna Dančevića pok. Ivana koji se 1771. oženio Katarinom Koludrović, a iz tog su braka rođeni: Ivan (1773.), Antun (1775.), Vid (1777.), Petar (1780.), Margarita (1782.), Matija (1785.), Stjepan (1787.), Dominik Bartol Antun (1789.) i Petar Nikola (1795.).¹⁵⁰ U ninsko plemićko vijeće spomenuti Antun Dančević je bio upisan 24. VI. 1804., te mu je 1. VII. 1804. izdana plemićka diploma s grbom.¹⁵¹

Dede. Korijeni prezimena upućuju na mletačke otočke posjede u Jonskom moru. Godine 1722. u dokumentima je zabilježen mletački potpukovnik Todorin (Teodorin) Dede, s naznakom da je iz porodice albanskih korijena, i da je nastanjen u Zadrui.¹⁵² Todorin se oženio Jelenom, kćerkom Saviše Mitrovića, udovicom pok. Jove Densića i posljednjom baštinicom poznate kotarske obitelji serdara Mitrovića Jankovića, koji su naslov mletačkih *conta* dobili 1705. godine.¹⁵³ Taj je naslov dukalom izdanom 6. VI. 1739. na Todorina Dede i njegove zakonite potomke i Jelene Mitrović Janković.¹⁵⁴ Njihovi se potomci otada pišu dvojnim prezimenom Dede Mitrović.

¹⁴⁴ DAZd, Spisi Heraldike komisije za Dalmaciju (dalje: SHK), svež. 1, br. 107.

¹⁴⁵ AZDN, MK, ŽSS, Knjiga vjenčanih VII (1706.-1739.), fol. 18.

¹⁴⁶ ZKZd, Ms. 363, Carte appartenenti alle famiglie di Zara Coltelli, Ferrari, Lago, Lantana, Ponte, fol. 103, 125, 211.

¹⁴⁷ Elenco alfabetico dei notaj di Zara, 31.

¹⁴⁸ ZKZd, Ms. 705, LPC, fol. 5v, 40, 58.

¹⁴⁹ DAZd, SN, LCN, III, fol. 26v-27, 36r-v.

¹⁵⁰ Nevenka Bezić-Božanić, Stanovništvo Jelse, *Zapisi o zavičaju*, sv. 6, Jelsa 1982., str. 11, 39, 75, 185-186.

¹⁵¹ ASV, IRCA, b. 240, Nona, br. 4269, prilog A.

¹⁵² DAZd, Dukali i terminacije, Lib. V, N. 1785, fol. 78v-79.

¹⁵³ ZKZd, Ms. 205, Carte, fol. 38, 56.

¹⁵⁴ DAZd, SGP, kut. 114, Marin Antonio Cavalli (1738.-1740.), Lib. I, fol. 70v.

Braća Cirijak i Petar, sinovi Todorina, primljeni su u ninsko plemstvo 2. XI. 1752.¹⁵⁵ Na sjednici od 23. III. 1756. *conte* Petar Dede Mitrović uveden je u Vijeće davši prise-gu, a njegov sinovac Ilija sin Cirijakov uveden je na sjednici od 28. V. 1775.¹⁵⁶

Doimi. Prezime Doimi (Dojmi) tipičan je patronimik prilično rasprostranjenog imena Dujam (Domnius, Doimus) i čuva uspomenu na rodonačelnika Dujma, što je gotovo pravilo kod svih obitelji patronimičkog prezimena. U ninsko su plemstvo bi-li upisani članovi više porodice toga imena.

Rodoslovlje Dojmijevih sadrži dvadeset naraštaja, a prvi je u njemu rodonačelnik Dujam Dojmi (Domnius Doimi) iz 1200. godine, za kojega stoji da je trogirski plemić (*nobilis Traguriensis*), a njegov je unuk Petar Nikolin Dojmi, kako to tvrdi trogirski he-raldičar Jerolim Buffalis, 1295. oženio Stefanelu, kćer bana Pavla Šubića.¹⁵⁷ Tom ženi-d-bom Dojmijevi bi sloveli kao jedini zakoniti i izravni nasljednici i krvni potomci bana Pavla Šubića po ženskoj lozi. U to se rodoslovlje dugo nije sumnjalo dok nisu nedav-no izrečene ozbiljne kritike. Prvi je otvorio polemiku na "temu Dojmi" Mario-Nepo Kuzmanić,¹⁵⁸ a Mladen Andreis je podvrgao Buffalisovo rodoslovlje Dojmija ozbiljnoj znanstvenoj kritici, i s dosta čvrstih dokaza pokazao da se radi o pukoj izmišljotini.¹⁵⁹

Pouzdanost se može ustvrditi da je Vis postojbina "Dojmijevih" koji su doista dobi-li više plemićkih naslova. Početkom 17. st., odnosno 1624. godine, pojavljuje se neki Silvestar Dujmović na Visu, a njegov je sin Stjepan bio oženjen Margaritom Kačić Di-mitri iz poznatog roda koji na obližnji otok Hvar doseljava iz Makarskog primorja. Nije poznato kako su se upravo ti Dujmovići naglo izdigli, vjerojatno preko baštine Kačića, i već su 30. XII. 1691., bili upisani u plemstvo Budve, što im je potvrdio mle-tački Senat 25. VI. 1711. Tvrdi se da su bili upisani u plemstvo Torcella.¹⁶⁰ Po "tankoj lozi" Dojmijevi su bili vezani za rod Tolentića i stoga su imali pravo na plemstvo Sv. Rimskog Carstva, a taj je naslov braći don Petru Silvestru i Ivanu i njihovom sinovcu Stjepanu pok. Alviza potvrdio mletački Senat 11. VIII. 1753. te su njihova imena bili upisana u *Libro Aureo* mletačkog Magistrata nad feudima.¹⁶¹

U plemićko Vijeće grada Hvara od 13. V. 1798. primljen je Alviz Dojmi.¹⁶² Grad Nin uvrstio je na sjednici od 24. VI. 1804. Dojmijeve, braću Vicencija, Ivana i don Do-minika, u svoje plemstvo.¹⁶³

U drugoj polovici 19. st. okružni kapetan u Kotoru Stjepan Dojmi kao vitez Re-da Željezne krune III. stupnja bio je po čl. 21 Statuta Reda 13. VI. 1855. uzdignut u nasljedni plemićki stalež Austrijskog Carstva s viteškim naslovom (*Ritter von*) i pri-djevkom "di Delupis", da bi odlukom cara Franje Josipa od 23. II. 1865. to isto viteš-tvo s pridjevkom "de Delupis" bilo preneseno na Stjepanovu braću Petra i Alojza, i njihove zakonite potomke.¹⁶⁴

¹⁵⁵ DAZd, SN, LCN, I, fol. 34v-35; LCN, II, fol. 38v.

¹⁵⁶ DAZd, SN, LCN, II, fol. 65, 123.

¹⁵⁷ Madirazza, *Il Re d'Armi di Traù, Smotra Dalmatinska (Rassegna Dalmata)*, god. 13, br. 72, Zadar, 7. IX. 1900., str. 1.

¹⁵⁸ Mario Nepo Kuzmanić, *Splitski plemići, prezime i etnos*, Split 1998., str. 142-143.

¹⁵⁹ Andreis, *Trogirsko plemstvo*, str. 29-31.

¹⁶⁰ Andreis, *Trogirsko plemstvo*, str. 29-31, 326.

¹⁶¹ ASV, Magistrato sopra feudi, Libro d'oro de' veri titolati (Libro Aureo), vol. II, N. 624, fol. 625.

¹⁶² DAZd, SVD, svež. 1, god. 1798., I, br. 1445, fol. 1035v, 1038r-v.

¹⁶³ DAZd, SN, LCN, III, fol. 78v-79.

¹⁶⁴ DAZd, Matrice delle famiglie nobili, str. 71.

Dominis. Rapski Dominisi iskazuju podrijetlo od svog prvog člana Stjepana spomenutog 1280. godine. Autor rukopisne obiteljske povijesti Dominisa, Federik Gogala u rodoslovnom stablu pretpostavlja njihove rodbinske veze s porodicom krčkih knezova, kasnije nazvanih Frankapanima, i poznatom zadarskom obitelji Detriko. Zajednički je predak rapskih Dominisa i zadarskih Detrika rodonačelnik slaven-skog imena Dragoslav.¹⁶⁵

Dominisi koji su pripadali plemstvu grada Nina izvode rodosljed svoje grane od Kristofora Grizogonova (Krševanova) u izvanbračnoj liniji. U Rabu je 1721. godine rođen Ivan Šimun, izvanbračni sin Jerolima (ili Antuna) de Dominisa s izvjesnom Klarom Dragović, i on po naravi rođenja nije pripadao plemićkom staležu.¹⁶⁶ Za života je stekao veliki imetak, oženjen Elizabetom Kolić iz bogate rapske građanske obitelji.¹⁶⁷ I sam rapski građanin, Ivan Šimun Dominis, 24. VI. 1804. primljen je u ninsko plemićko vijeće i tako stekao plemstvo, ne doduše u gradu Rabu, nego u Ninu.¹⁶⁸

Đurić (Giurich). Braća Stefan i Teodor Đurić sredinom 18. stoljeća trguju u Zadru robom iz Bosne, a došli su iz Sarajeva.¹⁶⁹ Zadarska gradska uprava izdala je 1798. svjedodžbu o zavičajnosti za Stefana Đurića pok. Đorđa, zadarskog trgovca.¹⁷⁰

Na sjednici ninskog Vijeća 2. svibnja 1793. zaprimljena je zamolba braće Đurić za upis u ninsko plemstvo. Dana 24. lipnja 1804. plemstvu su pridruženi Đorđe, Matej i Aleksije sinovi već tada pok. Stefana Đurića.¹⁷¹ U zadarsko građanstvo isti su bili upisani 15. srpnja 1805. prilikom zadnje popune tog staleškog tijela novim članovima.¹⁷² Parohijski anagraf župe sv. Ilije proroka iz 1811. bilježi ih kao pripadnike tada malobrojne zajednice vjernika grčko-istočnog vjerozakona.¹⁷³

Fenzi. Porijeklom su iz Firence prema raširenoj obiteljskoj predaji, tridesetih godina 14. st. su već u Coneglianu (Friuli), a rodonačelnik te loze je Pietro Fenzi zabilježen 1330. godine, kako piše Schröder.¹⁷⁴

Dalmatinska loza potječe od Julija/Giulia rođenog 1606. u Padovi, profesionalnog vojnika pod zapovjedništvom generala Montecuccolija koji se istakao na raznim europskim bojišnicama. Od 1643. u mletačkoj je službi pod zapovjedništvom generalnog providura Cornara, borio se na Kreti (Kandiji) odakle dolazi u Dalmaciju istaknuvši se u napadima na Risan, Zadvarje i Klis. Pod zapovjedništvom Foscarinija istakao se na Levantu, da bi od 1656. do svoje smrti 1683. u Šibeniku obnašao dužnost vojnog zapovjednika. Urban Julijev Fenzi koji se, poput oca, posvetio vojnič-

¹⁶⁵ Federik Gogala, Povijest obitelji Dominis, str.1-2 i dalje (Rukopis kod gosp. Miroslava Gogale u Splitu).

¹⁶⁶ DAZd, MK, Rab, Inv. br. 951, Knjiga krštenih (1710.-1731.), fol. 73v.

¹⁶⁷ DAZd, MK, Rab, Inv. br. 964, Knjiga vjenčanih (1732.-1777.), fol. 37.

¹⁶⁸ DAZd, SN, LCN, III, fol. 77, 78v-79.

¹⁶⁹ ZKZd, Ms. 704, LCJ, VIII, fol. 79.

¹⁷⁰ DAZd, SDK, svež. 13, god. 1797/1798., VIII, br. 4139.

¹⁷¹ DAZd, SN, LCN, III, fol. 29v, 79.

¹⁷² DAZd, SVD, svež. 270, god. 1805., II, br. 1158, fol. 36v, 38, 52.

¹⁷³ DAZd, Spisi Pravoslavne eparhije Zadru (1762.-1918.), svež. 2, Anagraf pravoslavne župe sv. Ilije u Zadru, bez oznake.

¹⁷⁴ Schröder, *Repertorio genealogico*, I, str. 320.

kom zvanju, od mletačkog je Senata 1688. odlikovan zlatnom kolajnom sv. Marka, a naslov *conte veneto* bio mu je podijeljen dukulom izdanom 14. V. 1699.¹⁷⁵ Urban je u Zadru 1674. oženio Mariju, kćer dr. Mihovila Vitanovića, zadarskog građanina i ninskog plemića, i to je prva veza nekog Fenzija sa Zadrom, kojih je bilo u idućim naraštajima ove slavne porodice.¹⁷⁶

U šibensko plemićko vijeće primljen je Urban Fenzi 15. IV. 1696.¹⁷⁷ Pier Antonio/Petar Antun Urbanov oženio je 1733. zadarsku plemkinju Palmu Detrico,¹⁷⁸ posljednju iz tog slavnog roda, za kojega se držalo da korijene vuče od krčkih knezova. Alviz, Frane Marija i Julije, sinovi Petra Antuna i Palme Detriko *nobili di Sebenico* primljeni su 22. IX. 1756. u zadarsko plemićko vijeće.¹⁷⁹

Zamolbu za prijam u ninsko plemstvo podastao je *conte* Alviz Fenzi u svoje ime i u ime braće, don Frana Marije i Antuna koji su 26. VIII. 1775. bili primljeni u ninsko Vijeće.¹⁸⁰

Spomenuti don Frane Marija Fenzi, rođen u 1738. Zadru, bio je krfski nadbiskup od 1776. do 1815., a zatim od 1816. jeruzalemski patrijarh sa sjedištem u Rimu, kao jedini rođeni Zadrani i Dalmatinac koji se u crkvenoj hijerarhiji dovinuo do te visoke časti.¹⁸¹ Umro je u Rimu 1829. i bio pokopan u crkvi sv. Marka, gdje mu je sinovac Petar Antun dao postaviti nadgrobni spomen-natpis sročen učenom latinštinom, odavna poznat javnosti iz pera F. A. Galvanija.¹⁸²

Ferrari. Predložak za ovo prezime upućuje na talijanski grad Ferraru i odmah treba naglasiti da je to ime vrlo rašireno u Italiji i govori da prezime u svakom slučaju čuva spomen na neku vezu s Ferrarom. U Zadru su primjerice vjenčani 1658. Dominik Ferrari iz Ferrare i Anastazija, kći pok. Nikole da Castro, i naravno nemaju nikakve veze s ovom zadarskom plemićkom porodicom istog prezimena.¹⁸³ Dakle, svi nositelji istog prezimena nisu i ne moraju biti podrijetlom od jedne te iste osobe, već je za formiranje prezimena poslužio isti predložak.

U Zadar su Ferrarijevi stigli iz okolice Bergama, mjesto Castione (Val Seriana Superiore Territorio di Bergamo).¹⁸⁴ Prvi se u Zadru spominje Antonio Ferrari koji je primljen u zadarsko građanstvo 28. VII. 1641.¹⁸⁵ Umro je 1672. i bio pokopan u cr-

¹⁷⁵ Galvani, *Il Re d'armi di Sebenico*, I, Venezia 1884., str. 115-118.

¹⁷⁶ AZDN, MK, ŽSS, Knjiga vjenčanih VI (1656.-1706.), fol. 166.

¹⁷⁷ DAZd, Arhiv Šibenika, Općinski spisi, kut. 84, god. 1696-1698, a) Consiglio Nobili 1696, fol. 8r-v, 11; usp. F. A. Galvani, *Memorie di Sebenico. Scritti inediti, Il Nuovo Cronista di Sebenico*, Anno V-VI, 1897-98, Trst 1898., str. 204; Grga Novak, *Šibenik u razdoblju mletačke vladavine 1412-1797*, godine, u: *Šibenik-spomen zbornik*, Šibenik 1976., str. 226.

¹⁷⁸ AZDN, MK, ŽSS, Knjiga vjenčanih VII (1706.-1739.), fol. 153v.

¹⁷⁹ ZKZd, Ms. 704, LCJ, VII, fol. 115v, 119.

¹⁸⁰ DAZd, DAZd, SN, LCN, II, fol. 135v.

¹⁸¹ Remigius Ritzler-Pirminus Sefrin, *Hierarchia Catholica medii et recentioris aevi*, VI, Padova 1958., str. 182; Isti, *Hierarchia Catholica*, VII, Padova 1968., str. 214.

¹⁸² Galvani, *Il Re d'armi di Sebenico*, I, str. 120.

¹⁸³ AZDN, MK, ŽSS, Knjiga vjenčanih VI (1656.-1706.), fol. 30.

¹⁸⁴ ZKZd, Ms. 144, Processo civile Canova – Ferrari di Zara, fol. 6, 13, 16v.

¹⁸⁵ DAZd, LCZ, fol. 5v.

kvi sv. Frane.¹⁸⁶ Njegov je sin Bartol upisan u knjigu zadarskih građana 29. II. 1676., a 1709. bio je prokurator građanskog Vijeća.¹⁸⁷ Bartolovi su sinovi Ivan Krstitelj, don Ivan Marija i Antun. Prvi je, Ivan Krstitelj, uveden u građansko Vijeće 8. V. 1726., a brat mu Ante tek 1744. godine.¹⁸⁸ Postavši svećenikom, don Ivan Marija bio je u službi zadarske stolne crkve i 1716. imenovan je kanonikom prvostolnog kaptola.¹⁸⁹ U zadarskim dokumentima slovi kao doktor *iuris utriusque*, akademski je naslov stekao na Padovanskom sveučilištu 1714. godine,¹⁹⁰ a umro je 1767. u časti kanonika dekana.¹⁹¹ Treći Bartolov sin Antun obavljao je službu javnog bilježnika "mletačke ovlasti" promaknut 1747. godine.¹⁹²

Sinovi Ivana Krstitelja i Marije Stocco, Donat Antun Ferrari, javni bilježnik i brat mu don Bartol primljeni su 26. VIII. 1775. u ninsko plemstvo.¹⁹³ Na sjednici zadarskog plemićkog vijeća dana 20. VII. 1796. bili su primljeni u plemstvo grada Zadra.¹⁹⁴ Godine 1806. Donat Antun je bio sudski pristav, a umro je 1821. kao umirovljeni sudac Prizivnog suda.

Ferrarijevi su s dvije strane bili povezani s izumrlom bogatom građanskom obitelji Stocco i time postali najvećim baštinicima njihovih dobara.¹⁹⁵ Perina Stocco majka je Marije Lantana žene Antuna Ferraria, a njen je unuk Ivan Krstitelj oženio Mariju Stocco Donatovu, od kojih su potekli sinovi don Bartol i Donat Antun, te kćeri Jelena i Elizabeta. Donat Ferrari bio je oženjen Antonijom Petricioli, a iz tog je braka rođen jedina Antun.¹⁹⁶ Godine 1833. u Zadru umire don Bartol Ferrari, svećenik i prebendar kolegijalne crkve sv. Šimuna, a smrću njegova bratučeda Antuna zadarska je plemićka porodica Ferrari utrнула u muškom koljenu.¹⁹⁷

Fusinieri. Na sjednici ninskog vijeća 28. X. 1793. upisan je u plemstvo Gasparo/Gašpar Fusinieri, vicentinski plemić i nuncij grada Bassana.¹⁹⁸ U prvoj knjizi "ninskih vijeća" među *Famiglie Nobili* isti je zabilježen s naslovom *conta* i napomenom da je iz Basana.¹⁹⁹ ali to očito nije točno. Fusinieri su stara porodica iz gradića Schio odakle su doselili u Vicenzu i ondje postali članovi plemićkog vijeća. U crkvi sv. Franciske (Schio) imali su staru grobnicu koju je 1753. obnovio Ambroz Fusinieri pok. Giu-

¹⁸⁶ Lorenzo Benevenia, La chiesa di S. Francesco di Zara. Parte II, *Rivista Dalmatica*, Anno V, Fasc. II, Zadar 1911., str. 302.

¹⁸⁷ ZKZd, Ms. 705. LPC, fol. 1r-v, 7, 9, 15v.

¹⁸⁸ DAZd, LCZ, fol. 4v, 50.

¹⁸⁹ DAZd, Dukale i terminacije, vol. V (1704.-1760.), fol. 43r-v.

¹⁹⁰ Ghezzo, I Dalmati all'Università di Padova, str. 75.

¹⁹¹ AZDN, MK, ŽSS, Knjiga umrlih X (1754.-1771.), fol. 100v.

¹⁹² Elenco alfabetico dei notaj di Zara, 59; M. Granić, Pečati zadarskih bilježnika, *Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru*, sv. 24, Razdio povijesnih znanosti (11), 1984./1985., Zadar 1985., str. 169.

¹⁹³ DAZd, SN, LCN, II, fol. 145r-v.

¹⁹⁴ ZKZd, Ms. 704, LCJ, VIII, fol. 83.

¹⁹⁵ ZKZd, Ms. 358, Carte che si riferiscono alle famiglie zaratine Stocco e Zappich, fol. 29.

¹⁹⁶ DAZd, OS, Spisi obitelji Petricioli, A/1, Mappa rossa, Fasc. II, fol. 2, 5, 6.

¹⁹⁷ DAZd, MK, Zadar, Župa sv. Stošije, Inv. br. 1517, Knjiga umrlih (1829.-1835.), str. 331-332.

¹⁹⁸ DAZd, SN, LCN, III, fol. 33v-34.

¹⁹⁹ DAZd, SN, LCN, I, fol. 172.

seppea.²⁰⁰ Prezime odaje porodične korijene, naime spustiše se Fusinieri nekoć davno u grad s obližnjih planina, gdje su uz kopove imali kovačnice (*fusine*) te im je od zanimanja nastalo prezime.

Od vicentinskih Fusiniera poznat je Ambrogio (1775.-1853.), znameniti fizičar i filozof.

Galbiani. Prema podacima koje donosi F. A. Galvani podrijetlom su iz Bergama, ili možda njegove bliže okolice i već krajem 17. st. su u Šibeniku, a zabilježeni su i u Tisnu gdje ih Stošić bilježi 1681. godine.²⁰¹ Galvani pak tvrdi da je prvi doselio u Šibenik Ivan Krstitelj/Giambattista pok. Antonija koji je 1723. dobio isključivu koncesiju na ulov koralja "u svim morima Mletačkog Dominija", a 1750. zabilježen je kao zakupnik državne desetine.²⁰²

Braća Ivan Ante/Gio Antonio i Ivan Dominik/Gio Domenico bili su primljeni u plemstvo grada Nina 26. VIII. 1775. Uz plemićki naslov isticali su Galbianijevi i naslov mletačkih *conta*. Naime, vranski feudatarij *conte* Andrija Borelli udružio se s braćom Galbiani, prihvativši ih kao ravnopravne ortake, odnosno korisnike i posjednike polovine vranskog feuda. Braća Galbiani, Ivan Ante i Ivan Dominik dobivaju feudalnu investituru s pripadajućim naslovom *conta* 19. XII. 1791., kada su bili upisani u znameniti mletački *Libro Aureo*.²⁰³

U šibensko su plemićko vijeće 18. VII. 1805. primljeni Ante, stric i sinovac mu Ivan Krstitelj *conti* Galbiani.²⁰⁴ U popisu iz 1817. iskazana imena braće Ivana Krstitelja i Ante, sinova pok. Dominika, te Ivan Dominik sin Ivana Krstitelja Galbianija. Ova obitelj u muškom koljenu izumire 1838. godine.

Galzigna. Obitelj Galzigna jedna je od najstarijih rapskih plemićkih obitelji. U izvorima se njeni prvi članovi javljaju već od 13. stoljeća. Ovo porodično ime Jireček izvodi od osobnog imena Gaudius, Gausus, pohrvaćenog u Gausinja.²⁰⁵ Međutim, kod ovog roda zajamčen je ulazak hrvatskog etničkog elementa vrlo rano jer se u rapskim dokumentima spominje Dobro Stjepanov de Gaucigna.²⁰⁶ Obiteljsko rodoslovlje sastavljeno je 1772. godine, a nosi naslov: *Arbor genealogica dei Gauzigne de Galzigna. A. MDCCLXXII*. Počinje s Matejom 1212. godine, a isti Matej doista je zajamčen u rapskim izvorima.²⁰⁷

²⁰⁰ Za plemstvo Schia vidi: Giovanni Grendone – Ezio Maria Simini, *Araldica Scledense. Elementi per un blasonario*, Schio 2009.

²⁰¹ Krsto Stošić, *Sela šibenskog kotara*, Šibenik 1941., str. 202.

²⁰² Federico Antonio Galvani, *Il Re d'armi di Sebenico*, vol. I, str. 127-129.

²⁰³ ASV, Magistrato sopra feudi, Libro d'oro de' veri titolati (Libro Aureo), vol. II, N. 914, fol. 915.

²⁰⁴ ASV, IRCA, b. 231, Sebenico, br. 4243/409, prilog 24.

²⁰⁵ Konstantin Jireček, *Romani u gradovima Dalmacije tokom srednjega veka*, Zbornik Konstantina Jirečeka, II, izd. SANU, Posebna izdanja 356, (Odeljenje društvenih nauka, 42), Beograd 1962., str. 277.

²⁰⁶ Šime Ljubić, *Listine o odnošajih između Južnoga Slavenstva i Mletačke republike*, sv. 1, Zagreb 1868., str. 312.

²⁰⁷ ZKZd, Ms. 504. Documenti della Santuaria di Arbe 1018-1292., fol. 64, 69.

Obitelji je navodno kralj Bela IV. podijelio grbovnicu s pridjevkom "di Valpresina" što ne odgovara istini budući da grbovnice, i to s pridjevkom, u to vrijeme uopće nisu poznate.²⁰⁸ U popisima plemićkog vijeća rapske općine 1372. i 1388. spominje se više članova obitelji Galzigna (Gausigna, Gauzigna).²⁰⁹ U povelji oprosta kralja Sigismunda za ustanak Rabljana, izdanoj 27. XII. 1408., kao rapski poklisar spominje se Natalis *marchio de Galzigna*.²¹⁰ Prema tome, već je tada jedan član te obitelji nosio naslov markiza (margrofa). Međutim, u više navrata su u 19. st. Galzigne od austrijske heraldičke komisije tražili potvrdu svog plemstva i naslova margrofa koji im je, navodno, udijelila Venecija.²¹¹ Ni ta činjenica ne odgovara u potpunosti istini. Točno je da je dotični Natalis u Sigismundovoj povelji naslovljen kao *marchio*, ali po rodoslovlju ove porodice, sastavljenom 1782. godine, nije ostavio potomaka i markiški je naslov s njim utnuo.

Kao rapski plemići primljeni su 26. VIII. 1775. u ninsko plemićko vijeće Matija, Dujam i don Petar Galzigna pok. Jerolima, te njihov ujak Kristofor Galzigna.²¹² Kao ninski plemići popisani su 1783. u spisima notara Gaudencija Predolina.²¹³

Godine 1784. oženio se Jerolim Galzigna, sin Dujma, Laurom Pacifikom Ruić, kćeri pašskog bilježnika i kroničara Marka Laura.²¹⁴ U paško plemićko vijeće primljen je 3. IV. 1787.²¹⁵

U plemićko je vijeće grada Krka 1800. bio primljen Ivan Alviz Galzigna.²¹⁶ U iskazu rapskog plemstva iz 1802. godine, gdje je zabilježen inačicom Luidi, tvrdi se da živi na Krku, bez potomstva.²¹⁷

Gargurić Kasandrić. Hvarska su građanska porodica porijeklom iz Grablja, a dvojno prezime nastalo je 1698. spojem prezimena Ivana Gargurića i Lucije Kasandrić. Najraniji podatci o rodu datiraju s početka 16. stoljeća. U gradu Hvaru spominju se u župskim knjigama 1622. godine. Od 1685. Kasandrići su hvarski građani. Petar Gargurić Kasandrić (1703.-1788.) bio je ugledni hvarski brodovlasnik.²¹⁸ Njegovi

²⁰⁸ Viktor Antun Duišin, *Zbornik plemstva u Hrvatskoj, Slavoniji, Dalmaciji Bosni-Hercegovini, Dubrovniku, Kotoru i Vojvodini*, sv. I, Zagreb 1938., str. 258-260.

²⁰⁹ *Diplomatički zbornik Kraljevine Hrvatske, Dalmacije i Slavonije. Codex diplomaticus Regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae*, sv. 14, sabrao Tadija Smičiklas, ur. Marko Kostrenčić, Zagreb 1916., str. 419. Taj popis rapskih plemića donosi J. Alačević (*Alcuni documenti delle cessate comunità nobili di Arbe e di Nona, Vjesnik za arh. i hist. dalmatinsku*, 22, 1899., Split, str. 198). Popis plemića iz god. 1388. nalazi se u Arhivu HAZU u Zagrebu, *Acta mediaevalia*, IV d, 11-17.

²¹⁰ Ferdo Šišić, *Nekoliko isprava iz početka XV stoljeća, Starine JAZU*, knj. 29, Zagreb 1940., str. 314.

²¹¹ DAZd, HSV, svež. 12, god. 1847., VIII/7, br. 2006/384.

²¹² DAZd, SN, LCN, II, fol. 136.

²¹³ DAZd, SRB, Gudencije Predolin (1763.-1807.), kut. 32, (93), fasc. III, fol. 281, 282.

²¹⁴ Ruić, *Blasone genealogico*, fol. 64; *Isti, Rodoslovlja porodica otoka Paga*, fol. 135. (Rukopis u Arhivskoj zbirci Arheološkog muzeja u Splitu. Sign. 48-g-14).

²¹⁵ DAZd, SHK, svež. 2, br. 289.

²¹⁶ DAZd, SVD, svež. 82, god. 1800., VII, br. 5199, fol. 1076.

²¹⁷ DAZd, Spisi c. k. dvorskog komesara grofa Petera od Goëss (1802.-1805.), "Privileggi", filza III, sveščić I, Arbe, fol. 27r-v.

²¹⁸ HBL, 4, Zagreb 1998., str. 585-587 (Autori natuknice: Nikša Lučić i Joško Kovačić).

su sinovi Ivan, don Frane Teodor, don Dujam i don Antun bili primljeni 24. VI. 1804. u plemstvo grada Nina.²¹⁹ Diploma o plemstvu izdana je Kasandrićima 1. VII. 1804. i na njoj je nacrtan njihov grb uz grb grada Nina i grb Austrijskog carstva. Lozu Kasandrića nastavio je Ivan (1734.-1806.) koji je u braku s Angelom Piovesana, prema rodoslovlju, imao tri sina i dvije kćeri.²²⁰

Gelpi. U Dalmaciji su poznate dvije obitelji toga prezimena; prva iz Tisna na Murteru, a druga iz Zadra. Podrijetlom su obje iz Bergama ili njegove okolice, odakle u Dalmaciju dolaze u 18. stoljeću. Prvi spomen Gelpija u Tisnu Stošić bilježi 1721. godine.²²¹ Uz tišnjanske Gelpije vezuje se patronat nad poznatim svetištem Gospe od Karavaja koju 1792. podiže Bartol Gelpi pok. Andrije.²²² Bartol je 4. II. 1793. bio primljen u šibensko plemićko vijeće.²²³

Zadarski Gelpi javljaju se u zadarskim župskim maticama 1724., kada je zabilježen prvi član Donat kao svjedok vjenčanja.²²⁴ Na sjednici zadarskog građanskog vijeća primljen je u zadarsko građanstvo 29. IV. 1747.²²⁵ Bavio se trgovinom. Godine 1742. u Zadru mu se rodio sin Anton Dominik koji je slijedom nasljednog prava 1767. upisan u knjigu zadarskih građana.²²⁶ 1767. U ninsko plemićko vijeće primljen je 24. VI. 1804. Jakov Gelpi.²²⁷ U staležu zadarskih građana 1806. iskazan je njegov sin Gašpar, koji je iskazan u popisu plemića grada Nina 1817. godine.

Giadruleo (Jadrulić). Pripadahu plemstvu paške komune i jedna su od najstarijih paških plemićkih porodica.²²⁸ Prema rodoslovlju koje je bilježnik Ivan Josip Jadrulić ostavio u svojim spisima, osnivačem roda smatra se Andrija Radogostić.²²⁹ Međutim, poznat nam je prvi član porodice Radogost, po kome su se u 14. st. Jadrulići zvali Radogostić, a taj je živio koncem 13. stoljeća. Naime, spominje se 1289. u jednoj notarskoj listini kao vlasnik solina.²³⁰ Zanimljiva je i legenda o podrijetlu ove porodice da su Radigostići potomci Slavena iz plemena Bodrića koji su slavenskom seobom došli u Dalmaciju.²³¹

Po Ruiću, u 14. st. potomci Stjepana Radogostića patronimično su se prezivali Stipanić.²³²

²¹⁹ DAZd, SN, LCN, III, fol. 77, 78r-v, 79.

²²⁰ ASV, IRCA, b. 240, Nona, br. 4318, A.

²²¹ Stošić, *Sela šibenskog kotara*, str. 202.

²²² Petar Kajer, *Santuario della Madonna di Caravaggio nella borgata di Stretto sull'isola di Morter in Dalmazia*, Treviglio 1897., 2 i d.

²²³ ASV, IRCA, b. 231, Sebenico, br. 4243/409, prilog. 21.

²²⁴ AZDN, MK, ŽSS, Knjiga krštenih VII (1706.-1739.), fol. 104v.

²²⁵ ZKZd, Ms. 705, LPC, fol. 40.

²²⁶ DAZd, LCZ, fol. 4.

²²⁷ DAZd, SN, LCN, III, fol. 79v.

²²⁸ HBL, 6, Zagreb 2005., str. 216-217. (Autor natuknice: Zoran Ladić).

²²⁹ DAZd, SPB, Ivan Josip Jadrulić (1799.-1821.), b. I, fasc. 1, doc. 34.

²³⁰ *Spisi zadarskih bilježnika Henrika i Creste Tarallo*, prepisao Mirko Zjačić, Spisi zadarskih bilježnika I, Zadar 1959., str. 133, 171.

²³¹ Ruić, *Osservazioni storiche*, str. 166.

²³² Ruić, *Blasone genealogico*, fol. 28v.

Članovi su vijeća od 1347. godine, kada se među vijećnicima nalazi već spomenuti Bogdan Radogostić,²³³ a 1399. u vijeću je Radogost Stipanić. Pri obnovi vijeća 1409. nije se našao ni jedan član ove porodice u njemu, pa je Andrija Radogostić, sin Radogosta Stipanića, bio primljen u vijeće tek 1428. godine. Našavši se u istom vijeću 1433., stekao je nasljedno plemstvo.²³⁴ Po Andriji ili Jadri Radogostiću patronimično su se njegovi potomci prozvali Jadrulić, mnogo kasnije Giadruleo i Jadruleus.

U plemstvo Nina primljeni su bili Ivan Andrija Giadruleo 2. XI. 1752. i Ivan Ante Giadruleo 26. VIII. 1775.²³⁵ Pojedini članovi ove porodice isticali su se u gradskoj upravi rodnoga im Paga ali i Nina. U ninskom vijeću izabran je Ivan Josip za kancelara 1779. i 1803. godine, a 1783. jedan je od komunalnih savjetnika.²³⁶ Kao pripadnici ninskog plemstva iskazani su 1802. i 1817. godine.

Giustiniani. Pripadnici ovog roda potječu iz stare đenoveške plemićke obitelji (*nobili di Genova*), a jednom je njenom članu, Francescu Giustinianiju i njegovim zakonitim potomcima, car i kralj Sigismund 17. V. 1413. podijelio naslov palatinskih grofova.²³⁷

Paški polihistor Marko Lauro Ruić zabilježio je u Pagu obitelj Ivana/Giovannija Giustinianija koji je od 1758. do 1761. godine za uprave kneza Jerolima Bragadina obnašao službu kancelara.²³⁸ U zapisnicima ninskog vijeća 1772. iznosi se tvrdnja da se isti doselio u Nin kad je od Plemićkog vijeća dobio na plodouživanje nešto općinske zemlje. U ninsko plemstvo primljen je spomenuti Ivan/Giovanni Giustiniani 26. VIII. 1775.²³⁹

U paškim maticama od 1769. do 1773. potvrđen je njegov status đenoveškog plemića.²⁴⁰ Uvidom u matičnu knjigu umrlih paške nadžupe pronalazimo da je njegova smrt ubilježena s nadnevkom od 29. X. 1779., kada je zapisano da je toga dana preminuo: *Joannes Constantinus filius N(obilis) D(omini) Alexandri Giustiniani, scriba salis*. Pokopan je u crkvi paških benediktinki.²⁴¹ Iako pripadnik đenoveškog plemstva, koje se *nota bene* temeljilo na suverenitetu Republike Đenove, vršio je nižu službu – pisar solarskog ureda, što govori da je njegova obitelj s vremenom osiromašila.

Frane/Francesco Giustiniani obavlja službu javnog bilježnika (*veneta auctoritate*) u Ninu, što potvrđuju dokumenti s kraja mletačke uprave.²⁴² U *Liber consiliorum Nonae* savjetnik Frane Giustiniani s predmetkom *conte* naveden je u zapisniku sjednice ninskog Plemićkog vijeća 24. VI. 1804.²⁴³ Iskazan je u popisu ninskih plemića 1817. godi-

²³³ Ljubić, *Listine*, II, str. 460; *Listine*, III, 15.

²³⁴ Ruić, *Blasone genealogico*, fol. 28v.

²³⁵ DAZd, SN, LCN, II, fol. 37r-v, 135.

²³⁶ DAZd, SN, LCN, II, fol. 176; LCN, III, fol. 4, 72.

²³⁷ DAZd, SHK, svež. 1, br. 122. O plemstvu Đenove vidi: Angelo G. M. Scorza, *Le famiglie nobili genovesi*, Ed. Forni, Bologna 1924.

²³⁸ M. L. RUIĆ, *Blasone genealogico*, fol. 83v.

²³⁹ DAZd, SN, LCN, I, fol. 83v-85, 153; LCN, II, fol. 135.

²⁴⁰ DAZd, MK, Pag, Inv. br. 738, Knjiga krštenih (1759.-1774.), fol. 299, 445, 453v.

²⁴¹ DAZd, MK, Pag, Inv. br. 769, Knjiga umrlih (1775.-1795.), fol. 34v.

²⁴² M. Granić, O imenovanju i aprobaciji javnih bilježnika 'Veneta auctoritate' u Dalmaciji, *Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru*, sv. 25, Razdio povijesnih znanosti (12), 1985./1986., Zadar 1986., str. 242.

²⁴³ DAZd, SN, LCN, III, fol. 77.

ne sa sinom Ivanom, braćom Dominikom, Aleksandrom, Ivanom Antom i sinovcima Ivanom Konstantinom Domnikovim i Hipolitom Stjepanom Aleksandrovim.

Frane Giustiniani je početkom Druge austrijske uprave u Dalmaciji bio ninski načelnik, on je ovjerovio iskaz (popis) ninskih plemića iz 1817. godine. Potpisao je i predstvku Vladi u svrhu priznavanja ninskog plemstva za sve članove nekadašnjeg plemićkog tijela.²⁴⁴ U više je navrata za svoju obitelj zatražio priznanje ninskog plemstva, ali njegovi naponi nisu polučili nikakav pozitivan učinak.²⁴⁵ Tražio je potom priznanje denoveškog plemstva koje se temeljilo na suverenitetu te republike, jer su njegov otac i gotovo svi pretci u ascendentalnoj zakonitoj lozi pripadali plemstvu Republike Đenove, međutim ni tada njegova zamolba nije bila uslišana.²⁴⁶

Katunarić. U ninsko je plemstvo 24. VI. 1804. upisan Petar Katunarić iz Tisna na Murteru.²⁴⁷ Krsto Stošić donosi kratak životopis ovog uglednog Tišnjanca.²⁴⁸ Rođen je 1775. u Zloselu (Pirovac) kao sin Ivana i Marije Katunarić, a obnašao je razne dužnosti stekavši u taj maloj otočkoj sredini relativno velik posjed i društveni ugled. U rodnom je selu bio glavar, zatim u Tisnu općinski pristav i od 1828. načelnik. Kao zapovjednik narodne straže odbio je gusarski napad pod zapovjedništvom kapetana Hostea. Spominjana je njegova odanost austrijskoj vlasti kada se istakao 1809. i 1813. godine. Car i kralj Ferdinand I. (V.) odlikovao ga je velikom Zlatnom medaljom za zasluge.²⁴⁹ Iskazan je u popisu ninskog plemstva 1817. godine. Umro je Petar Katunarić 1844. godine²⁵⁰ bez potomaka, a baštinikom je odredio nećaka Ivana Matkovića koji je u rukopisu ostavio njegov životopis.

Lantana. Poput brojnih svojih sunarodnjaka, dolaze u Zadar iz Castionea kod Bergama.²⁵¹ Spominju se u Zadru već od 1588. godine i bavili su se trgovinom.²⁵² Obiteljsko rodoslovlje počinje s Ivanom 1530. godine i sačuvano je u prijepisu don Luke Jelića.²⁵³

U Vijeću su zadarskih građana: 1603. Ivan (Zuanne) Lantana i 1617. njegov brat Markantun (Marcantonio), sinovi pok. Horacija.²⁵⁴ Horacije Markantunov primljen je u zadarsko građanstvo 21. ožujka 1649., a u ninsko plemstvo 27. svibnja 1674., očito potporom šurjaka Sebastijana Ponteana.²⁵⁵ U zadarsko je plemstvo primljen 6. siječnja 1694.²⁵⁶ Budući je umro bez zakonitih potomaka, loza je nastavljena po njegovim

²⁴⁴ DAZd, HSV, svež. 8, god. 1817., VIII/7, br. 17233.

²⁴⁵ DAZd, HSV, svež. 9, god. 1818., VIII/7, br. 6636.

²⁴⁶ DAZd, HSV, svež. 11, god. 1820., VIII/7, br. 4111.

²⁴⁷ DAZd, SN, LCN, III, fol. 78v, 79v.

²⁴⁸ Stošić, *Sela šibenskog kotara*, str. 203.

²⁴⁹ DAZd, OS, Spisi obitelji Banchetti, kut. 2, A. 172.

²⁵⁰ DAZd, MK, Tisno, Inv. br. 1326, Knjiga umrlih (1839.-1855.), str. 35.

²⁵¹ ZKZd, Ms. 656, Processo civile Ponte-Lantana 1768-1778, fol. 23, 31.

²⁵² R. Jelić, Stanovništvo Zadra, str. 405.

²⁵³ Ostavština don Luke Jelića, Fasc. 'Zadar', bez oznake. Arhivska zbirka Arheološkog muzeja u Splitu.

²⁵⁴ DAZd, LCZ, fol. 63v, 118v.

²⁵⁵ ZKZd, Ms. 208, PCN, fol. 12.

²⁵⁶ ZKZd, Ms. 704, LCJ, VI, fol. 184.

naravnim, izvanbračnim sinovima: Markantunom i Ivanom Krstiteljem, koji po naravi rođenja nisu bili uvršteni u plemićki stalež.²⁵⁷ Markantunovi sinovi pukovnik Šimun i pukovnik Josip upisani su 2. studenoga 1752. u plemstvo grada Nina.²⁵⁸ Jerolim Lantana, nekadašnji mletački kapetan, sin pukovnika Ivana Krstitelja, postumno je upisan u ninsko plemstvo odlukom vijeća 12. srpnja 1793., s tim da se u ninski *Libro de Nobili* upišu imena njegovih živućih kćeri Klare, Ane Marije i Katarine.

U zadarsko su plemstvo primljeni 20. VII. 1796. braća Božo (Nadal), Markantun i Josip, sinovi pukovnika Šimuna Lantane. Njihova su imena iskazana u popisu ninskog plemstva 1817., a uz to su zabilježena imena Josipovih sinova Markantuna, Šimuna i Luidija.

Leoni. Uz grad Nin Leonijevi su povezani od vremena kada je biskup u Ninu bio Bernard Dominik Leoni, rodом iz Kotora u Boki.²⁵⁹ Biskupov sinovac Stjepan bio je ninski komendatarni opat sv. Ambroza, a kasnije biskup u Novigradu istarskom.²⁶⁰

Iz sačuvanih matičnih knjiga gradske katedralne župe u Kotoru razvidno je da su Leonijevi stara obitelj,²⁶¹ poznata u nizu naraštaja po časnicima i svećenicima.

U gradu Kotoru za Vicka Leonija iskazana je njegova pripadnost kotorskom građanstvu, ali i plemstvu obližnje, male Paštrovičke općine sa sjedištem u Svetom Stefanu.²⁶² U terminaciji generalnog providura, 1736. godine za časnika Stjepana Leonija iskazano je njegovo kotorsko građanstvo i paštrovičko plemstvo (*Nobile di Pastrovichio, e Cittadino di Cattaro*).²⁶³ U popisu kotorskog stanovništva iz 1784. godine,²⁶⁴ zabilježene su dvije obiteljske zajednice prezimena Leoni; prva je zajednica od osam članova gospodina (*Signor*) Kristofora Leonija, a druga gospodina Trifuna s četiri člana obitelji. U Plemićko vijeće grada Nina upisani su bili 24. lipnja 1804. braća Stjepan i Trifun Leoni, sinovi pok. Bernarda.²⁶⁵ Stjepan je za francuske uprave bio pomirbeni sudac u Ninu i u tom je svojstvu na jednom spisu otisnuo pečatnikom i svoj grb istovjetan grbu ninskog biskupa Bernarda Dominika Leonija koji je tek neznatno preinačen položajem zvijezda u štitu.

Machiavelli. Kada je Ivan Dominik Machiavelli zatražio za sebe i svoje potomke upis u ninsko plemstvo, iznio je tvrdnju da je plemić Torcella, gradića i općine na otočiću na mletačkim lagunama, te je 26. VIII. 1775. bio upisan u ninsko plemićko vijeće.²⁶⁶ U plemstvo Torcella upisani su, poput brojnih Dalmatinaca, braća Šimun i Pe-

²⁵⁷ DAZd, OS, Spisi obitelji Ponte, sv. 2, fol. 43.

²⁵⁸ DAZd, SN, LCN, II, fol. 138.

²⁵⁹ Ritzler-Seffrin, *Hierarchia Catholica medii et recentioris aevi*, V, Padova, 1952., str. 292.

²⁶⁰ Ivan Ostojić, *Benediktinci u Hrvatskoj*, III, Split, 1965., 288; Ritzler-Seffrin, *Hierarchia Catholica*, sv. 6, Padova 1958., str. 68.

²⁶¹ Za podatke iz kotorskih matica o porodici Leoni zahvaljujem kolegici Maji Katušić iz Instituta za hrvatsku povijest.

²⁶² DAZd, SGP, kut. 65, Alvise Mocenigo (1692.-1702.), L. IV, fol. 270.

²⁶³ DAZd, SGP, kut. 111, Daniel Dolfin (1735.-1738.), L. I, fol. 57v-58.

²⁶⁴ Gligor Stanojević, Nekoliko statističkih podataka o Boki Kotorskoj iz sredine 18. stoljeća, *Spomenik SANU*, sv. 105, NS, sv. 7, Beograd 1956., str. 36, 38.

²⁶⁵ DAZd, SN, LCN, III, fol. 77.

²⁶⁶ DAZd, SN, LCN, I, fol. 46, 158; LCN, II, fol. 137.

tar Machiavelli 18. V. 1710.²⁶⁷ U Zadru su rođene kćerke Ivana Domnika Machiavellija, kako je zapisano, iz Trogira, i Orsole Gisberti: Marija Elizabeta (1742.) i Marija Antonija (1745.). Njihov je otac zabilježen kao mletački časnik s činom bojnika.²⁶⁸

Podrijetlom su s Hvara, a živjeli su u Visu i Trogiru.²⁶⁹ Pripadahu staležu hvarskih građana i tek su nakon pada Republike, za Prve austrijske uprave, 13. V. 1798. bili upisani u hvarsko plemićko vijeće u osobi Šimuna Machiavellija.²⁷⁰

Manfrin. Prema podatcima koje donosi enciklopedija talijanskog plemstva potekli su od orviećanskih Manfronija. Iz Orvieto su navodno već u 14. stoljeću bili u Napuljskom kraljevstvu. Manfredu Manfrinu podijelio je napuljski kralj Luj III. Anžijski komitalni nalog 12. IX. 1433. U 15. stoljeću pojedini su članovi ove porodice u papinskoj službi, a u 16. stoljeću Giovanni Manfrin je mletačkoj službi i ondje se nastanio.²⁷¹

U Zadar dolaze polovicom 18. st., a u matičnim knjigama zabilježene su Udine kao mjesto porijekla. Naime, u Zadru se 1740. oženio Julijom Mola Pietro/Petar Manfrin iz Udina.²⁷² U gradu Zadru 1742. rodio im se sin i bio kršten imenom Ivan Krstitelj Jerolim Mihovil, kasnije bilježen samo Jerolim/Girolamo.²⁷³ On je 1784. godine podigao u Grbama kod Nina tvornicu duhana, tzv. Stabilmento,²⁷⁴ i doveo izvjestan broj radnika iz mletačkog zaleđa.

U ninsko plemićko vijeće primljen je Girolamo/Jerolim Manfrin 24. VI. 1792.²⁷⁵ Papa Pio VII. breveom od 12. VI. 1801. podijelio mu je naslov markiza.²⁷⁶ Njegov je sin Pietro/Petar iskazan kao pripadnik ninskog plemstva 1802. i 1817. godine.

Medici. Zadarska porodica Medici daleki je ogranak slavnog firentinskog roda koji je u kneževskoj lozi izumro 1737. godine. U Firenci su lozu nastavile dvije sporedne grane: *Medici dei Tornaquinci* i *Medici Ottojano*.²⁷⁷ Rodoslovlje Medicija počinje 1200. godine; prvi je u njemu Bone Gerardo de Medici. Nadalje, Camilo sin Ameriga iz Firence dolazi oko 1586. u Zadar, gdje se oženio plemkinjom Katarinom Calcina, Grgurovom.²⁷⁸ Rodoslovlje po zadarskim župskim knjigama i dokumentima podastri su Medicijevi Heraldičkoj komisiji u Mletcima, gdje je nanizano devet narašta-

²⁶⁷ La Nobiltà di Torcello, *BASG*, 5, 1906, 12, str. 96-97. O plemstvu Torcella vidi: *Il Libro d'Oro di Torcello*, a cura di Marco Molin, Quaderni torcellani, 4, Ed. Centro Studi Torcellani, Mazzorbo 2011.

²⁶⁸ AZDN, MK, ŽSS, Knjiga krštenih XVII (1738.-1747.), fol. 62v, 98.

²⁶⁹ Nevenka Bezić-Božanić, *Povijest stanovništva u Visu*, Split 1988., str. 106, 282.

²⁷⁰ DAZd, SVD, svež. 1, god. 1798., I, br. 1445, fol. 1035v, 1038r-v.

²⁷¹ *ESNI*, Appendice 2, Milano 1935., str. 251-253.

²⁷² AZDN, MK, ŽSS, Knjiga vjenčanih VIII (1740.-1768.), fol. 2v.

²⁷³ AZDN, MK, ŽSS, Knjiga krštenih XVII (1738.-1747.), fol. 68.

²⁷⁴ DAZd, Miscellanea, svež. 17, XI, poz. 25, Izvješće o Stabilmento Manfrin, fol. 1, 2, 11. Usp.: Luigi Maschek, *Manuale del Regno di Dalmazia per l'anno 1873*, Anno III, Zadar 1873., str. 122.

²⁷⁵ DAZd, SN, LCN, III, fol. 22v.

²⁷⁶ ASV, ASV, IRCA, busta 132, Venezia, br. 1657, prilog B.

²⁷⁷ Giuseppe de Pellegrini, *Medici di Dalmazia*, *BASG*, 9, 1910., 5, Venezia, str. 32-33; *BASG*, 13, 1914., 2, Venezia, str. 14.

²⁷⁸ R. Jelić, *Stanovništvo Zadra*, str. 413.

ja ove porodice.²⁷⁹ Petru Pavlu Mediciju i njegovoj braći: Ivanu i Antoniju sinovima Bartula, podijeljen je dukulom od 19. studenoga 1721. naslov *conte* (*conte veneto*) te su 1722. godine infeudacijom dobili 300 kanapa zemlje na potezu od Galovca do Sukošana.²⁸⁰ U zadarsko Vijeće građana primljeni su 10. IV. 1701.,²⁸¹ a u ninsko plemstvo primljen je 2. XI. 1752. *conte* Vincenzo/Vicko Medici.²⁸² Njegovom je sinu Anti Bartolu 19. IX. 1792. priznat firentinski patricijat.²⁸³ U zadarskoj crkvi sv. Frane imali su *conti* Medici svoju grobnicu i na njenom su natpisu uz komitalni naslov dali istaknuti svoje firentinsko plemićko podrijetlo i srodstvo sa slavnom firentinskom vladarskom lozom.

Mirković. Prema Ruićevu pisanju, navodno su u 14. st. pretci paških Mirkovića prebjegli iz Ugarske u Karlobag, tadašnju Skrisu (*Scrissu*) te ako uzmemo u obzir činjenicu da se pod pojmom Ugarske podrazumijeva sjeverna Hrvatska pod ugarskom krunom, evidentno je hrvatsko podrijetlo paških Mirkovića.²⁸⁴

U rodoslovnom stablu paške loze prvi je zapisan Juraj Mirković 1341. i od njega do danas u neprekinutom slijedu možemo pratiti brojno potomstvo tog nekada razgranatog roda.²⁸⁵ Krajem 14. st. Mirkovići su već bili nastanjeni u Pagu. Tako je član vijeća 1399. Mirko, sin Jurja Mirkovića. Kao posrednici između mletačkih vlasti u Pagu i knezova Kurjakovića, opunomoćeni zastupnici u raznim poslovima, stekli su Mirkovići naklonost predstavnika Mletačke Republike ali i paške općine, te je 24. VIII. 1453. Mate Mirković s potomcima bio upisan u plemstvo paške komune.²⁸⁶ Paško je plemstvo Mirkovićima potvrdio dukalama od 2. IV. i 17. X. 1457. dužd Francesco Foscari.²⁸⁷

Naslov palatinskih grofova (*comites palatini*) i savjetnika carskog dvora podijeljen je 1. IV. 1503. paškim Mirkovićima, braći Mati i Nikoli i njihovim zakonitim potomcima. Oni su stekli povlasticu da svoj stari obiteljski grb, za koji se u ispravi tvrdi da je bio podijeljen od ugarsko-hrvatskog kralja Sigismunda, urese dvoglavim carskim orlom.²⁸⁸

Austrijski nadvojvoda Karlo Štajerski podijelio je 27. I. 1578. viteško plemstvo austrijskih nasljednih zemalja Ivanu Mirkoviću iz Paga, njegovu bratu Frani i braćiću Nikoli i njihovim zakonitim potomcima.²⁸⁹ Dobio je Ivan Mirković ugarsko-hrvatsko nasljedno plemstvo 28. IV. 1583. koje je protegnuto i na njegova brata Franu i

²⁷⁹ ASV, IRCA, b. 132, Venezia, br. 1750, prilog C.

²⁸⁰ DAZD, SGP, kut. 90, Marc`Antonio Diedo (1721.-1723.), L. I, fol. 209, 210.

²⁸¹ DAZd, LCZ, fol. 4, 121.

²⁸² DAZd, SN, LCN, II, fol. 37v.

²⁸³ Donat Fabijanić, *Convento il più antico dei Frati Minori in Dalmazia*, Prato 1882., str. 144-147.

²⁸⁴ Marko Lauro Ruić, *Frammenti storici ed altre memorie, discorsi studi ecc. ecc. di Marco Lauro Ruich tratti dagli originali con indice in fine*, str. 20 (Prijepis Ivana Gurata iz 1862. Rukopisi. Ms. 392 u Znanstvenoj knjižnici u Zadru).

²⁸⁵ Ruić, Rodoslovlja porodica otoka Paga, fol. 2, 38, 121-124; Rodoslovlje od 14. do početka 18. st. prepisao je i ovjerio i u obiteljskom zborniku isprava javni bilježnik Aurelije Tagliapietra (*Acta familiae Mircovich*), Rukopis u izvorniku danas je u posjedu obitelji Mirković u Rijeci.

²⁸⁶ Ruić, *Riflessioni storiche*, T. II, 168; Ljubić, *Listine*, IX, str. 118.

²⁸⁷ *Acta familiae Mircovich*, fol. 3r-v.

²⁸⁸ *Acta familiae Mircovich*, fol. 6-7.

²⁸⁹ Izvornik povelje kod potomaka prof. Ivana Mirkovića u Splitu.

bratića Nikolu.²⁹⁰ Carskim patentom od 4. VII. 1584. upisani su spomenuti Mirkovići u plemstvo "slobodnog kraljevskog grada Senja". Ispravom od 5. V. 1585. senjska je općina potvrdila primanje Mirkovića u svoje plemstvo.²⁹¹

Od 16. st. pojavljuju članovi paškog roda Mirkovića u Ninu ili su vezani uz taj grad. Ante Mirković *nobile de Pago* oženio se 1579. Betom Tirabosco.²⁹² U ninskom je plemstvu 1609. Pavao Mirković, koji je 1612. bio izabran za savjetnika.²⁹³ Kada je ova grana bila primljena u ninsko vijeće nije poznato. Ova, starija grana Mirkovića u ninskom plemstvu javlja se od početka 17. st., a izumrla je 1654. s don Augustinom Mirkovićem, ninskim kanonikom primicerijem i naslovnim opatom.²⁹⁴

U plemstvo grada Nina Mirkovići iz Paga bili su upisani prije 1742. godine. Sjednici "plemića grada Nina", održanoj u Ninu 24. V. 1742., nazočili su: Barbaro Nikola Mirković stariji, Ivan Andrija Mirković, kap. Juraj Frane Mirković i Aurelije Maksim Mirković. Na istoj je sjednici vijeća Barbaro Nikola imenovan savjetnikom.²⁹⁵ Na sjednici plemića Nina od 1. XI. 1752. uveden je u plemićko vijeće kapetan Ivan Mirković te je dao prisegu.²⁹⁶

Braća Josip i Aleksandar Mirković povezuju se ženidbenim vezama sa zadarskim plemstvom te su 20. VII. 1796. primljeni u zadarsko plemstvo.²⁹⁷ Aleksandar je 1818. imenovan dvorskim komornikom.²⁹⁸ U iskazu plemića grada Nina iz 1817. zabilježeni su pripadnici svih triju grana plemenitih Mirkovića: iz Paga, Nina i Zadra.

Ostia (dall'). Prezime je etnik, dakle ukazuje na to da je porijeklo ove porodice iz Ostije, premda u zamolbi za prijam u zadarsko građansko vijeće tvrde da su iz Osima,²⁹⁹ što potvrđuju pojedini sačuvani spisi.³⁰⁰

Za Kandijskog i Peloponeškog rata u mletačkoj je službi bio Giovanni Maria/Ivan Marija dall'Ostia sa činom kapetana. Istakao se u obrani Kandije, ratovao je na Peloponezu i Levantu, te poginuo za slavu "Privedrog Principa" na Santa Mauri.³⁰¹ Njegov je sin pukovnik Benetto/Benedikt služio u mletačkoj vojsci u miru i ratu. U Zadru je 1714.

²⁹⁰ Izvornik povelje kod potomaka prof. Ivana Mirkovića u Splitu. Usp. Ivan Bojničić, *Der Adel von Kroatien und Slavonien*, J. Siebmacher's grosses und allgemeines Wappenbuch, Bd. IV, 13. Abt., Nürnberg 1899., str. 122.

²⁹¹ Acta familiae Mircovich, fol. 11.

²⁹² R. Jelić, Ninjani u zadarskim crkvenim maticama XVI i XVII stoljeća, *Radovi Instituta JAZU u Zadru*, sv. 16-17, Zadar 1969., str. 612.

²⁹³ ZKZd, Ms. 390, Lorenzo Licini, Notizie su Zara e Nona, fol. 532v; Idem, Ms. 208, PCN, fol. V.

²⁹⁴ Ruić, Blasone genealogico, fol. 41v.

²⁹⁵ DAZd, SN, LCN, II, fol. 4v, 5.

²⁹⁶ Isto, fol. 33v.

²⁹⁷ ZKZd, Ms. 704, LCJ, VIII, fol. 79v.

²⁹⁸ Otto Titan von Hefner, *Stammbuch des blühenden und abgestorbenen Adels in Deutschland*, sv. 3, Regensburg 1865., str. 53.

²⁹⁹ ZKZd, Ms. 705, LPC, fol. 27.

³⁰⁰ ZKZd, Ms. 205, Carte, fol. 26v.

³⁰¹ *Stampa del fidelissimo collonello Benetto Dall'Ostia contro il sig. Stefano, e fratelli Giusti. Al laudo, Venezia, s. a., str. 1-2.*

bio u činu kapetana.³⁰² Zatim ga nalazimo u Pagu, gdje je bio zapovjednik talijanskih vojnika i zapovjednik tvrđave.³⁰³ Godine 1726. imenovan je governadurom u Trogiru.³⁰⁴

Za zasluge u zadnjem mletačko-osmanskom ratu (1715.-1718.) pukovnik dall'Ostia dobiva 1720. i 1728. investiturom državnu zemlju u Škabrnji, Prkosu i Plovanskoj, a ta su dobra nakon par desetljeća bila infeudirana u korist zadarske obitelji *conta* Giusti.³⁰⁵

Pukovnik Benedikt dall'Ostia načinio je oporuku 1766. pred bilježnikom Bartolom Ferrarijem; otvorena je po njegovoj smrti 1769. godine.³⁰⁶ U njoj spominje ženu Chiaru/Klaru i djecu: sinove Josipa, don Antuna, Franu, Nikoleta i kćer Pjerinu.

Don Ivan Marija Antun, rođen 1721. u Zadru, bio je svećenik zadarske nadbiskupije i rapski biskup od 1771. do 1794. godine.³⁰⁷

Krajem 18. i početkom 19. stoljeća više ne žive u Dalmaciji, već ih nalazimo u Veneciji. Kao ninski plemići iskazani su 1802. i 1817. godine.

Petricioli. U Zadar je došao nešto prije 1669. godine Giacomo/Jakov iz okolice Brescie, točnije župe Bressanone Valdisabbia.³⁰⁸

Anđelo i Valentin, Jakovljevi sinovi primljeni su 1709. u zadarsko građanstvo.³⁰⁹ U ninsko plemstvo upisani su 26. VIII. 1775. braća Valentin i Marko mletački časnik, sinovi pok. Anđela, a ispravu o primanju u plemstvo izdao je ninski knez Marco da Mosto uz supotpis četiri savjetnika.³¹⁰ Njihov treći brat, Ivan, primljen je u ninsko plemićko vijeće 28. X. 1793.³¹¹ U zadarsko su plemstvo primljeni 20. VII. 1796. Valentinovi sinovi Ivan Dominik, Ivan Krstitelj, don Anđelo i Josip Petricioli.³¹²

Iskazani su Petriciolijevi u popisu ninskih plemića 1802. i 1817. godine.

Petrović. Zadarski trgovci, braća Petar, Gabrijel i Aleksije Petrović pok. Mihajla, zatražili su 1793. upis u ninsko plemstvo. Njihova je zamolba na Vijeću primljena, a 24. VI. 1804. upisani su u ninsko plemstvo.³¹³ Za Prve austrijske uprave primljeni su 15. VII. 1805. u zadarsko Građansko vijeće.³¹⁴

Porijeklom su iz Bosne, grčko-istočnog vjerezakona, a iskazani su u anagrafu zadarske parohije Sv. Ilije 1811. godine.³¹⁵ U dokumentu iz 1825. tvrdi se da je glava ku-

³⁰² Kao mletački kapetan ženi se 1714. Zadrskom, kontesom Chiarom/Klarom Medici (AZDN, ŽSS, Mat. Vj. VII, fol. 39).

³⁰³ DAZd, MK, Pag, Inv. br. 736, Knjiga krštenih (1721.-1736.), fol. 31, 33, 37v, 59v, 64.

³⁰⁴ DAZd, SGP, kut. 94, Nicolò Erizzo (1723.-1726.), Lib. I, fol. 74v.

³⁰⁵ *Stampa fratelli Giusti feudatarj*, Venezia, s. a., str. 12-17, 61-66.

³⁰⁶ DAZd, SZB, Bortolo Ferrari b. V, fasc. 5/1, fol. 27v-29v.

³⁰⁷ Ritzler-Sefrin, *Hierarchia Catholica*, sv. 6, str. 95.

³⁰⁸ DAZd, OS, Spisi obitelji Petricioli, Fasc. A, Mappa rossa, fol. 2.

³⁰⁹ ZKZd, Ms. 705, LPC, fol. 2v-3r.

³¹⁰ DAZd, OS, Spisi obitelji Petricioli, A/1, Mappa rossa, Fasc. III, fol. 4, 5-6; SN, LCN, II, fol. 146-147.

³¹¹ DAZd, SN, LCN, III, fol. 33v-34.

³¹² ZKZ, LCJ, VIII, fol. 79v-80.

³¹³ DAZd, SN, LCN, III, fol. 29r-v, 79v.

³¹⁴ DAZd, SVD, svež. 270, god. 1805., II, br. 1158, fol. 36v, 38, 52.

³¹⁵ DAZd, Spisi Pravoslavne eparhije Zadru (1762.-1918.), svež. 2, Anagraf pravoslavne župe sv. Ilije u Zadru, bez oznake.

će zadarskih Petrovića Gabrijel koji s bratom Aleksijem živi u gradu, dok je njihov treći brat Petar vodio obiteljske poslove i živio u Mletcima, gdje je i umro.³¹⁶

Spiridon Petrović, rođen 1804. u Zadru, upisan u registar *Famiglie nobili* ninskog vijeća, ugledni odvjetnik, iur. dr., od godine 1861. do 1870. bio je prvi predsjednik Dalmatinskog sabora.³¹⁷ Od cara je odlikovan redom Željezne krune III. stupnja i komanderskim križem Reda Franje Josipa.³¹⁸

Pinelli. Porijeklom su iz Brescije, a u Dalmaciji se javljaju krajem 17. stoljeća. U rodoslovnom iskazu sačuvanom u rukopisu prvi Pinelli doseljen u naše krajeve bio je Pietro/Petar, sin pok. Michielea, za kojega je zabilježeno da je imao *dottorato in chirurgia* te se 1695. godine oženio Paulom Grazio iz Trogira. On je u Dalmaciju došao kao vojni kirurg mletačkog bataljuna Parma.³¹⁹ Međutim, u Zadru je 1689. zabilježen u matičnim knjigama kapetan Marko Pinelli iz Brescije koji je u Zadru umro 1690. godine.

Horacije/Orazio sin Petra i Paule Grazio, rođen u Trogiru, studij medicine završio je 1717. u Padovi.³²⁰ Od 1736. je dalmatinski protomedik, a na toj su dužnosti naslijedili su ga sin Petar Pavao i unuk Horacije.³²¹ Svi oni, uz ostale članove porodice, stekoše doktorski vijenac (*lauream doctoralem*) na Padovanskom sveučilištu: 1739. Petar Pavao, dr. med., 1756. Ivan Antun, iur. utr., 1781. Horacije, dr. med., 1797. Toma, iur. utr.³²² Netom spomenuti Ivan Antun bio je od 1767. kanonik zborne crkve sv. Jeronima u Rimu, od 1786. arhiprezbiter, da bi ga papa Pio VI. godine 1795. postavio za trogirskog biskupa.³²³

U ninsko je plemstvo bio upisan 2. XI. 1752. dr. Horacije Pinelli, dalmatinski protomedik.³²⁴ Njemu je ninsko vijeće 1789. izdalo svjedodžbu o pripadnosti plemstvu grada Nina.³²⁵ Svjedodžbu istog sadržaja izdali su 13. II. 1792. (=1793.) savjetnici i glavari ninske komune za Horacija ml. Pinellija.³²⁶

Ponte. Navodno su podrijetlom iz Bergama. U Dalmaciju dolaze krajem 16. stoljeća; braća Ivan Krstitelj i Ivan Petar, sinovi Marka: prvi u Zadar, a drugi u Šibenik. trgovinom. U Zadru je Ivan Krstitelj Ponte Markov od 1578. obrtao novcem, a bio je i uspje-

³¹⁶ ZKZd, Ms. 205, Carte, fol. 222. Petrovići su proizvodili i prodavali glineni materijal (crjepove). Vidi: Šime Peričić, *Razvitak gospodarstva Zadra i okolice u prošlosti*, Zagreb – Zadar 1999., str. 174.

³¹⁷ Ivo Perić, *Dalmatinski sabor 1861.-1912. (1918.) god.*, Zadar 1978., str. 35, 215-217.

³¹⁸ O Spiridonu Petroviću vidi detaljnije: Commossi dal più profondo dolore, *Il Dalmata*, Zadar, 5, 1870., 30. XI., br. 96, str. 1; "Accingendoci a dedicare", *Il Dalmata*, Zadar, god. 5, 1870., 3. XII., br. 97, str. 1.

³¹⁹ ZKZd, Ms. 650. Carte spettanti alla famiglia Pinelli di Zara, 1695-1797, dok. 1-5.

³²⁰ Ghezzo, I Dalmati all'Università di Padova, str. 77.

³²¹ Roman Jelić, Osam liječnika iz zadarske obitelji Pinelli, *Radovi Zavoda JAZU u Zadru*, knj. 26, Zadar 1979., str. 55-68.

³²² Ghezzo, I Dalmati all'Università di Padova, str. 92, 107, 138, 155.

³²³ Josip Burić, Kanonici hrvatskog kaptola Sv. Jeronima u Rimu, Izvadak iz knjige *Radova Hrvatskog povijesnog instituta u Rimu*, sv. III-IV, Rim 1971., str. 129; Ritzler- Sefrin, *Hierarchia Catholica*, VI, str. 411.

³²⁴ DAZd, SN, LCN, I, fol. 32v; LCN, II, fol. 36, 37.

³²⁵ DAZd, Spisi c. k. dvorskog komesara grofa Petera od Goëss (1802.-1805.), "Impieghi", filza VII, fol. 198.

³²⁶ ZKZd, Ms. 650. Carte spettanti alla famiglia Pinelli, dok. br. 4.

šan trgovac.³²⁷ Upisan je bio već 1599. u zadarsko građanstvo,³²⁸ kao i njegovi sinovi Marko,³²⁹ Jerolim³³⁰ i Sebastijan.³³¹ Posljednji je Sebastijan s braćom Markom i don Valerijem, arhiđakonom i poznatim polihistorom bio upisan u ninsko plemstvo 13. srpnja 1656.³³² Sebastijanov sin Ivan Krstitelj Ponte uveden je u zadarsko Vijeće te upisan u knjigu zadarskih građana 1662.,³³³ a 6. siječnja 1694. primljen je i u zadarsko plemstvo.³³⁴ Po obiteljskom rodoslovlju braća Gio Battista i Gio Pietro Ponte, navodno iz Bergama dolaze krajem 16. stoljeća u Dalmaciju.³³⁵ Prvi je 1585. već u Zadru, a drugi se nastanio u Šibeniku.³³⁶ U Zadru se Gio Battista oženio ninskom plemkinjom Katarinom Tirabosco i tako svojim sinovima "otvorio vrata" ninskog Vijeća. Imao je šestero djece, od kojih su najpoznatiji bili Marko, poznati ratnik,³³⁷ Jerolim, doktor prava padovanskog Sveučilišta,³³⁸ čuveni polihistor zadarski arhiđakon don Valerije, Sebastijan, Orsola redovnica sv. Marcele i zadnja Maina, neudana kćerka. U stalež zadarskih građana primljeni su redom: 1615. Marko i Jerolim, 1625. Sebastijan i 1654. Gio Battista Sebastijanov.³³⁹ Na obnoviteljskoj sjednici ninskog Plemićkog vijeća 13. VII. 1656. primljeni su u ninsko plemstvo braća kapetan Marko i Sebastijan Ponte.³⁴⁰ Ispravu (svjedodžbu) o plemstvu izdao je Girolamo Loredan, zadarski kapetan i potknez Zadra i Nina i njihova područja.³⁴¹ Na dužnosti savjetnika 1674. i 1679. nalazio se Gio Battista Ponte Sebastijanov.³⁴² Tijekom 18. st. revno su nazočili sjednicama ninskog Vijeća. Godine 1806. na zapisniku plemićke sjednice potpisana su dva brata de Ponte: student Ivan Krstitelj i Horacije.

Predolin. U rapskim župnim knjigama zabilježeno je da su Predolini došli početkom drugog desetljeća 18. stoljeća u Rab iz Mletaka, točnije otočica Giudecca. U Rab se doselio parun Zuane sin Marka Predolina zabilježen 1728. u maticama kao *Bogno-la vulgo Predolin*.³⁴³ Žena mu je bila Ana kći Trifuna Rafaelija iz Dobrote u Boki.

U rapskim je općinskim spisima kratak rodoslovni iskaz od tri naraštaja u kojem je predloženo da je Ivan (Zuane) Predolin imao sinove: don Marka, Gaudencija, don

³²⁷ ZKZd, Ms. 363, Carte sparteneti alle famiglie di Zara, fol. 34, 37, 39, 41, 55, 63, 68.

³²⁸ DAZd, LCZ, fol. 19; Ms. 363, Carte (...), fol. 68, "messer Zan Battista Ponte, cittadino, mercante et habitante di Zara".

³²⁹ DAZd, LCZ, fol. 63v.

³³⁰ Isto, fol. 47v.

³³¹ Isto, fol. 19.

³³² DAZd, SN, LCN, I, fol. 4v-5v.

³³³ DAZd, LCZ, fol. 19v.

³³⁴ DAZd, LCZ, fol. 184v, 185, 186.

³³⁵ Praga, Alberi genealogici, fol. 97.

³³⁶ ZKZd, Ms. 357/I-VI, b. I, fol. 1, III, fol. 1, IV, fol. 6v, V, fol. 41, VI, fol. 2, 25, 27, 124.; R. Jelić, Stanovništvo Zadra, str. 424.

³³⁷ Josip Alačević, Capitano Marco Ponte da Zara. Notizie storico-biografiche, estr. dalle *Appendici della Rassegna Dalmata*, Zadar 1902.

³³⁸ Lucia Rossetti, *Gli stemmi dello Studio di Padova*, ed. Lint, Trst 1983., str. 183.

³³⁹ DAZd, LCZ, fol. 19v, 47v, 63v.

³⁴⁰ DAZd, SN, LCN, I, fol. 4v-6v; ZKZd, Ms. 208, PCN, fol. 2v-3.

³⁴¹ Alačević, Capitano Marco Ponte, str. 55-57.

³⁴² ZKZd, Ms. 208, PCN, fol. 11r, 24.

³⁴³ DAZd, MK, Rab, Inv. br. 951, Knjiga krštenih (1710.-1731.), fol. 124v, 141v.

Aleksandra i Pavla.³⁴⁴ Marko je bio rapski kanonik i kaptolski arhiđakon, Gaudencije javni bilježnik, don Aleksandar župnik Lopara na Rabu, i Pavao, bilježnik i kancelar u Ninu. Pavao se u Zadru 1762. oženio Mandalenom Novello.³⁴⁵ Gaudencije je oženio Paulu Livić, rapsku i krčku plemkinju.³⁴⁶

U Rabu su pripadali građanskom staležu, a svjedodžbu rapskog građanstva izdali su rapski sudci i glavari plemićkog vijeća s nadnevkom 9. XI. 1792., što je potvrdio i rapski knez-kapetan. U plemstvo grada Nina primljena su 28. X. 1793. braća don Marko i Gaudencije, te njihov sinovac Cezar, sin pokojnog Pavla.³⁴⁷ Ispravu o primanju u ninsko plemstvo izdao je ninski knez Zuanne Cigogna 30. X. 1793., koju su uz kneza supotpisali savjetnici Pavao Pinelli, Marko Antun Lantana, Anzolo Muzio i Jerolim Zorović. Predolini su tu ispravu podastrli rapskom knezu koji je naredio da se zabilježi među općinske spise.³⁴⁸ Za francuske vlasti, u iskazu rapskih staleža od 23. X. 1806., Gaudencije Predolin je naslovljen *Nobile di Nona*.³⁴⁹

Rakamarić. Stara je paška obitelj karlobaškog porijekla (nekadašnje Scrisse, Baga) doseljena u Pag 1525. godine.³⁵⁰ Pred bilježnikom popom Petrom (*Pre Pietro da Pago*) u Pagu 25. XI. 1489. *ser Johannes dictus Racamator habitator Scrisse* imenuje svojim zastupnikom pašskog plemića *ser* Dišinju de Luca.³⁵¹ Možda je upravo taj *ser* Ivan i osnivač Rakamarića, a njegovo je zanimanje (*racamator*) dalo ime porodici. Godine (1531.) paški bilježnik Luka de Luca u svojim je spisima popisao sve prebjegle baguške plemiće a na tom je popisu i *ser* Nikola Rakamarić.³⁵²

U 17. st. rod Rakamarića u Pagu razgranao se u nekoliko loza s brojnim ograncima. Loza rodonačelnika Frane Rakamarića održala je građanski status niz naraštaja zahvaljujući brojnim uglednim svećenicima, mahom kanonicima pašskog kaptola.³⁵³ Sinovi Jurja Rakamarića i Katarine rođ. Durinić, braća: dr. phil. et theol., Frane Petar, biskup, Vid, i Frane dana 3. IV. 1787. primljeni su u paško plemićko vijeće te im je izdana plemićka diploma na latinskom jeziku potpisana od pašskog kneza i gradskih sudaca.³⁵⁴ Oni su na sjednici ninskog Vijeća 28. X. 1793. upisani u ninsko plemstvo.³⁵⁵ U zapisnicima je zabilježena prisega Frane Rakamarića prilikom uvođenja u Vijeće u Ninu 1799. godine.³⁵⁶ Iskazani su paški Rakamarići u popisu ninskih plemića 1817. godine.

³⁴⁴ DAZd, Općinski spisi Raba (OSR), kut. 47, br. 18, fol. 1.

³⁴⁵ AZDN, MK, ŽSS, Knjiga vjenčanih VIII (1740.-1768.), fol. 130.

³⁴⁶ DAZd, MK, Rab, Inv. br. 965, Knjiga vjenčanih (1777.-1802.), fol. 11v.

³⁴⁷ DAZd, SN, LCN, III, fol. 36v-37.

³⁴⁸ DAZd, OSR, kut. 31, br. 5, Diversorum, fol. 161-162v.

³⁴⁹ DAZd, SGP, 1806, Tit. 14, Filza II, Rub. 7, fol. 161.

³⁵⁰ Ruić, Frammenti storici, str. 21; Isti, Blasone genealogico, fol. 64v.

³⁵¹ DAZd, SZB, Petrus de Pago (1486.-1529.), b. I/II, fol. 9v.

³⁵² Ruić, Rodoslovlja porodica otoka Paga, fol. 48.

³⁵³ Ruić, Blasone genealogico, fol. 64v, 75v, 77v-79.

³⁵⁴ ASV, IRCA, b. 231, Pago, br. 3681/237 (266 al 596), prilog 19, 20.

³⁵⁵ DAZd, SN, LCN, III, fol. 33v.

³⁵⁶ DAZd, SN, LCN, III, fol. 39r-v.

Salomoni. Podrijetlom su s otoka Brača gdje su bilježeni izvornim oblikom prezimena Salamunić.³⁵⁷ Imali su tradiciju o navodno ugarskom plemstvu još iz doba Ludovika I. Anžuvina iz 1377. godine. U bračko plemstvo primljeni su bili 1672. braća, kapetan Toma i pukovnik Juraj Salomoni, što je potvrđeno od mletačkog Senata 17. VI. 1678. Isti su stekli odlukom Senata od 12. XII. 1682. naslov *conte*.³⁵⁸ U Zadar je došelio Juraj Salomoni, koji se ženi Marijom Ljubavac.³⁵⁹ U ninsko su plemstvo upisana 26. VIII. 1775. braća Šimun i Ivan Salomoni,³⁶⁰ dok je u zadarsko plemstvo 20. VII. 1796. primljen Ivanov sin Frane Salomoni, koji je stavio svoj potpis na zapisnik zadnje sjednice zadarskog plemićkog vijeća 12. VII. 1806. kada je bilo raspušteno.³⁶¹

Sandri. U zamolbi za prijam u ninsko Vijeće 1793. Nikola Sandri ističe zasluge svog oca i djeda koji su u mletačkoj vojnoj službi (*milizie venete*) stekli zasluge za Republiku. Naglasio je građansku pripadnost i uljuđenost kao pretpostavke primanja u staleško tijelo ninskih nobila.³⁶²

Prvog Sandrija s činom kapetana, Jakova/Giacoma iz Mletaka, bilježimo u Zadru 1734., kada se oženio Perinom udovicom Antona Brunettija.³⁶³ Njegov je sin bio Nikola Sandri, rođen u Čedadu Bellunskom (Cividale di Belluno) što samo govori da se njegov otac Jakov/Giacomo selio potrebama službe. U Zadru je Nikola Sandri 1797. bio javni tumač, a kasnije je djelovao kao odvjetnik.³⁶⁴

Nikola je Sandri u ninsko plemstvo bio upisan 28. X. 1793., a uveden je po prvi put u vijeće za Prve austrijske uprave 1799. godine.³⁶⁵ Godine 1806. zabilježen je na dužnosti komunalnog savjetnika.³⁶⁶ Nikolin sin, Ivan Krstitelj Sandri, bio je 1817. tajnik ninske općine.

Scarpi. Kada je 1793. godine Vicencije/Vincenzo Scarpi upravio ninskom knezu i vijeću zamolbu za prijam u ninsko plemstvo tvrdio je da je njegova obitelj već čitavo stoljeće nastanjena u Zadru, gdje je bila pridružena "uzvišenom povlaštenom tijelu gospode zadarskih građana", a obiteljske korijene izvodi iz bergamske plemićke porodice.³⁶⁷ U zadarsko je građanstvo Giulio/Julije Scarpi upisan 1633. godine, zatim Alessandro/Aleksandar 1662., Francesco/Frane 1696. i njegovi sinovi Aleksandar/Alessandro i Lovre/Lorenzo 1726. godine.³⁶⁸

³⁵⁷ Andre Jutronić, Naselja i porijeklo stanovništva na otoku Braču, *Zbornik za narodni život i običaje južnih Slavena*, knj. 34, Zagreb 1950., str. 125-126, 149.

³⁵⁸ ZKZd, Ms. 498, Documenti delle famiglie Candido, Guerini e Salomoni, ecc., fol. 1-2.

³⁵⁹ Praga, Alberi genealogici Zaratini, fol. 67, 121.

³⁶⁰ DAZd, SN, LCN, II, fol. 137v.

³⁶¹ ZKZd, Ms. 704, LCJ, VIII, fol. 83.

³⁶² DAZd, SN, LCN, III, fol. 26r-v.

³⁶³ AZDN, MK, ŽSS, Knjiga vjenčanih VII (1706.-1739.), fol. 161.

³⁶⁴ DAZd, SDK, sv. 23, god. 1797./1798., XIV/I, br. 1468.

³⁶⁵ DAZd, SN, LCN, III, fol. 37r-v, 39, 40.

³⁶⁶ Isto, fol. 85, 88.

³⁶⁷ DAZd, SN, LCN, III, fol. 28v.

³⁶⁸ DAZd, LCZ, fol. 42v.

Vicencije/Vincenzo Scarpi primljen je u ninsko plemstvo 28. X. 1793.³⁶⁹ Oženjen Irenom Pinelli došao je u srodstvo s uglednom zadarskom porodicom koja je pripadala ninskom plemstvu. Imao je dva sina Josipa/Giuseppea i Pavla/Paola koji su upisani u registar *Famiglie nobili* prve knjige zapisnika ninskih vijeća.³⁷⁰ Josip/Giuseppe pok. Vicencija iskazan je u popisu ninskih plemića 1817. godine.

Smiljanić. Vlaškog su podrijetla i naraštajima su bili u vojničkoj službi Republike.³⁷¹ Nikada nisu bili "grčko-iztočnog vjerozakona", kako se to ponekad nalazi u literaturi, i u najranijim su zapisima župe sv. Stošije u Zadru kao katolici. Inače rodosljed po muškoj lozi prekida se pogibijom serdara Smiljana, a lozu nastavlja njegov nećak Smoljan, sin Anke Smiljanić i nekog Mihaljevića nepoznata imena uzevši majčino prezime.³⁷²

U zadarsko je građanstvo bio primljen kapetan Lazar 1703. godine.³⁷³ U ninsko plemstvo primljeni su bili 28. X. 1793. braća Lazar, i brat mu don Frane, sinovi Petra Smiljanića.³⁷⁴ Zadarskom su plemstvu pridruženi 20. VII. 1796.³⁷⁵ Frane je od 1784. bio kanonik zadarskog Prvostolnog kaptola, a umro je u Zadru 1817. godine. S Lazarovim sinom serdarom Ivanom 1832. izumire ova porodica.³⁷⁶

Stratico. Grčkog su porijekla s otoka Kandije (Kreta), a u Zadru su od početka 18. stoljeća. Zadarsku lozu osniva Ivan Krstitelj/Giovanni Battista pok. Mihovila. Kada je 2. XI. 1752. primljen u ninsko plemstvo, u zapisniku sjednice piše da je *nobile di Candia* (plemić Kandije) i mletački građanin.³⁷⁷ Od ninskog je kneza i vijeća dobio investituru na zemlje u ninskoj okolici. Njegovi su sinovi Šimun, poznati fizičar i sveučilišni profesor u Padovi i Paviji, Grgur, poznati pravnik, Ivan Dominik, dominikanac, biskup novigradski (u Istri) i hvarski, te Mihovil, skladatelj. Oni su 2. IX. 1789. primljeni u zadarsko plemstvo.³⁷⁸ Šimun je odlikovan Kraljevskim odličjem Željezne krune³⁷⁹ i odličjem viteza Legije časti.³⁸⁰ Podijeljen mu je 7. II. 1810. (11. X. 1811.) grofovski naslov Italskog kraljevstva.³⁸¹ Odličjem Željezne krune odlikovan je 1806. Ivan Krstitelj Stratico kao član dalmatinskog izaslanstva na poklonstvu caru Napoleonu u Parizu.³⁸² Rod Stratica izumire smrću spomenutog Ivana Krstitelja koji je umro godine 1842. u mjestu Battaglija kod Padove, a nekrolog je objavljen u onodobnom zadarskom tisku.³⁸³

³⁶⁹ DAZd, SN, LCN, III, fol. 35.

³⁷⁰ DAZd, SN, LCN, I, fol. 171v.

³⁷¹ Roman Jelić, Smiljanići – kotarski serdari, *Radovi Zavoda JAZU u Zadru*, sv. 29-30, Zadar 1983., str. 111, 115-131.

³⁷² Isto, str. 122, 129.

³⁷³ DAZd, LCZ, fol. 57v.

³⁷⁴ DAZd, SN, LCN, III, fol. 34r-v.

³⁷⁵ ZKZd, Ms. 704, LCJ, VIII, fol. 83.

³⁷⁶ R. Jelić, Smiljanići – kotarski serdari, str. 115, 131.

³⁷⁷ DAZd, SN, LCN, II, fol. 37.

³⁷⁸ ZKZd, Ms. 704, LCJ, VIII, fol. 58v.

³⁷⁹ *Almanacco reale (...)* 1812., str. 112.

³⁸⁰ Francesco Rosetti, *Della vita e delle opere di Simone Stratico*, Venezia 1876., str. 41.

³⁸¹ Bascapè – Del Piazzo, *Insegne e simboli*, str. 813.

³⁸² *Almanacco reale (...)* 1812., str. 113.

³⁸³ Appendice. Necrologia, *Gazzetta di Zara*, Zadar, 11, 1842., 16. VIII., br. 65, str. 257-260; Giuseppe Bonturini, *In morte di G. B. Co. Stratico già I. R. delegato nella provincia di Friuli*, Udine 1842., str. 1-23.

Tipaldi. Rod Tipaldi navodno potječe od nekog "viteza" Teobalda (Theobaldus) koji se našao u Rimu već početkom 9. stoljeća, a navodno je bio iz Mainza. Od njega su svoje korijene izvodili rimski de Theobaldis i svi nositelji imena Teobaldi, Tibaldi, Tebaldi i Tipaldi. Oko 1370. godine Colella Tipaldo dospio je na Cefaloniju. On se doista spominje u registrima napuljske dvorske kancelarije 1404. godine u službi Ladislava Napuljskog s plemićkim i komitalnim naslovom, a na Cefaloniji je uživao leno (*fief o baronie*). S njegovim imenom i 1370. godinom započinje doista veliko i razgranato rodoslovlje cefalonijske loze Tipaldijevih. Pripadali su Tipaldijevi plemstvu Cefalonije i bili upisani u Zlatnu knjigu tamošnjeg plemstva.³⁸⁴

Pod mletačkom su upravom bili u službi Republike. U Zadru je zabilježen Andrija pok. Marka, s napomenom da je "iz Venecije", koji 1733. traži od zadarskog građanskog Vijeća da ga ono primi u svoje redove.³⁸⁵ Primljen je 13. XI. 1733. u stalež zadarskih građana i upisan u knjigu građana, a njegov je sin Marko u isti "Libar" bio upisan 1753. godine.³⁸⁶

Zadarska je nadbiskupska kurija izdala 14. VIII. 1772. posvjedočenje zavičajnosti za Helenu, kći pok. Andrije Tebaldija, koja je obitavala u predjelu Gospe od Kaštela (B. V. dell Castello), dok je istog nadnevka izdala istovjetno svjedočanstvo za Marka Tebaldija koji je pak bio nastanjen u predjelu sv. Vida.³⁸⁷ Drugu je svjedodžbu zavičajnosti kurija izdala 21. II. 1777., u kojoj je Marko Tebaldi pok. Andrije naveden s plemićkim naslovom (*nobile*) i podacima da živi u predjelu sv. Katarine, dok je za spomenutu Helenu rečeno da živi u gradu i da je žena Frane/Francesca Carcenige.³⁸⁸

Marko Tipaldi 29. VI. 1775. podastao je zamolbu generalnom providuru u Zadru za prijam u ninsko plemićko vijeće. U njoj ističe svoju pripadnost zadarskom građanstvu i poziva se na službe obnašane u tom staleškom tijelu koju je on ili njegovi obnašao dugi niz godina. Na kraju ističe u nadu da će "prirodna dobrotivost ovih plemenitih osoba htjeti utješiti njegove želje, a da će nastojati svim silama da ne bude beskoristan na službi ovoga grada i plemićkog tijela". Razmotrena je zamolba s potpisom savjetnika Pavla Pinellija proslijeđena vijeću te je 26. VIII. 1775. Marko Tipaldi bio primljen u plemstvo grada Nina.

Prema zapisu u *Famigle nobili* imao je dva sina, Andriju i Ivana Krstitelja, od kojih je potonji imao sina Marka. Iskazani su u popisu ninskih plemića 1817. godine. U rodoslovnim tablicama u djelu Rizo-Rangabea nismo mogli sa sigurnošću utvrditi kojoj lozi pripadaju naši dalmatinski Tipaldi jer se imena Marko, kao i Andrija, prečesto javljaju u raznim lozama ovog doista razgranatog roda.

Zanchi. Zadarski Zanchi porijeklom su iz Alzana kod Bergama. Postojbina bergamskih Zanchija je Val Brembana.³⁸⁹ Plemeniti rod istog prezimena i bergamskog

³⁸⁴ Eugène Rizo-Rangabe, *Livre d'or de la noblesse Ioniennne. Cephalonie*, vol. II, Atena 1927., str. 575-576.

³⁸⁵ ZKZd, Ms. 705, LPC, fol. 26v.

³⁸⁶ DAZd, LCZ, fol. 4v, 64.

³⁸⁷ AZDN, SZK, Extraordinariorum, III, fol. 103.

³⁸⁸ Isto, Extraordinariorum, III, fol. 265.

³⁸⁹ ESNI, VI, Milano 1932., str. 995-996.

podrijetla živio je u Veroni gdje je pripadao tamošnjem plemstvu.³⁹⁰ Zanchijeve iz Bergama zabilježio je i riječki zavičajni povjestnik Ivan Kobler kada se 1504. u Rijeku doselio prvi član riječke loze Oktavije Zanchi, a njegovi su potomci nobilitirani u Rijeci.³⁹¹ U Dalmaciji poznati je rod Zanchija iz Komiže od 1706. u plemstvu grada Skradina.³⁹² Istoimeni makarski rod doseljava u Makarsku 1747. iz Mletaka.³⁹³

U Zadar je sedamdesetih godina 17. st. doselio Francesco/Frane Zanchi pok. Giacomina Antonia, ondje se 1674. oženio zadarskom građankom Jerkom/Girolamom Starchi.³⁹⁴ U stalež zadarskog građanstva primljen je Frane Zanchi 20. IV. 1683., a njegov sin Ivan /Zuanne 8. V. 1726., što potvrđuje upis u "libar" zadarskih građana.³⁹⁵ U zadarskoj je matici vjenčanih isti Ivan zapisan 1711. Canchi, prilagođeno govoru u Zadru.³⁹⁶ Zatim je u istoj matici godine 1739. zabilježen punim imenom Gio Giacomo/Ivan Jakov Zanchi.³⁹⁷ On je kao zadarski građanin (*cittadino di Zara*) bio prvoštećnik plemstva kada je bio primljen u ninsko plemićko vijeće 24. V. 1742.³⁹⁸ Frane/Francesco Zanchi primljen je u zadarsko plemstvo 20. VII. 1796.³⁹⁹ U popisu ninskog plemstva 1817. zabilježeni su njegovi sinovi Ivan Alviz, Antun Frane i Pavao Spiridon.

Frane Zanchi, zadarski okružni poglavar i namjesništveni savjetnik, odlikovan 1866. redom Željezne krune III. Stupnja, po statutima reda uzdignut je 28. V. 1877. u viteški plemićki stalež Austrijskog carstva.⁴⁰⁰

Zavoreo. Izvorno im je prezime Zavorović. Po Galvaniju, porijeklom su iz Bribira i navodno po tankoj, ženskoj liniji, potomci roda Šubić.⁴⁰¹ Rodoslovlje Zavorovića/Zavorea može se pratiti u izravnom slijedu od Stojana koji je umro prije 1442. godine jer se u spisima šibenske kancelarije 1442. spominje *ser Florius Xavorovich, filius condam ser Stoyani*.⁴⁰² Kao pripadnik šibenskog plemićkog vijeća zabilježen predmetkom *ser* ispred imena te da je *civis nobilis Sibenici*.⁴⁰³

³⁹⁰ Schröder, *Repertorio genealogico*, II, str. 379-380; Cronache delle famiglie di Bergamo. Zanchi, *BA-SG*, 7, 1909., 1, Venezia, str. 13.

³⁹¹ Giovanni Kobler, *Memorie per la storia della liburnica città di Fiume*, vol. 3, Rijeka 1896., str. 194-196.

³⁹² Nevenka Bezić-Božanić, *Stanovništvo Komiže*, Split 1984., str. 12, 48, 55, 91, 116, 217; Grgić, *Obnova vlasteoske općine u Skradinu*, str. 148, 151.

³⁹³ Otokar Lahman, *Prilog proučavanju strukture stanovništva Makarske, Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena*, knj. 42, Zagreb 1964., str. 573.

³⁹⁴ AZDN, MK, ŽSS, Knjiga vjenčanih VI (1656.-1706.), fol. 162.

³⁹⁵ DAZd, LCZ, fol. 42v, 121v.

³⁹⁶ AZDN, MK, ŽSS, Knjiga vjenčanih VII (1706.-1739.), fol. 27.

³⁹⁷ Isto, fol. 182.

³⁹⁸ DAZd, SN, LCN, I, fol. 21v-22v; LCN, II, fol. 8r-v.

³⁹⁹ ZKZd, Ms. 704, LCJ, VIII, fol. 79r-v.

⁴⁰⁰ *Avvisatore Dalmato (Objavitelj Dalmatinski)*, Zadar, 11, 1877., 18. VII., br. 57, str. 1.

⁴⁰¹ Galvani, *Il Re d'armi*, I, str. 228-231.

⁴⁰² *Spisi kancelarije šibenskog kneza Fantina de cha de Pesaro 1441-1443*, priredio Josip Kolanović, Povijesni spomenici Šibenika i njegova kotara, sv. III, Šibenik 1989., str. 365.

⁴⁰³ Isto, str. 71, 81, 83, 152, 156, 240-241.

Grbovnicom izdanom 13. VII. 1587. u Pragu car i kralj Rudolf II. podijelio je ugarsko-hrvatsko plemstvo Dominiku/Dinku Zavoroviću i njegovim zakonitim potomcima.⁴⁰⁴ Zavorović je bio u rodbinskoj vezi s porodicom Vrančić/Veranzio, itekako zaslužnom za habsburški dvor, pa je i ta činjenica vjerojatno uzeta u obzir pri dobivanju grbovnice.

Pravo na šibensko plemstvo uživali su Zavorovići do 1738. godine. Naime, pukovnik Toma Zavorović u braku s Marijom Cortelini nije imao poroda, a troje njegovih sinova Božidar/Nadal, Ivan Krstitelj i Mihovil rođeni su iz izvanbračne veze s izvjesnom Martom s kojom se 1733., pred kraj života vjenčao.⁴⁰⁵ Iako su time njegovi sinovi legitimirani *per subsequens matrimonium*, šibenska komuna naknadnim brakom pozakonjene sinove nije uvodila u Vijeće, zbog čega su Zavorovići u pogledu pripadnosti šibenskom plemstvu smatrani pučanima. Pitanje njihova ugarsko-hrvatskog državnog plemstva nije bilo upitno jer po Tripartitu zakoniti potomci plemića kao i oni pozakonjeni naknadnim brakom, uživaju sva staleška prava.⁴⁰⁶

Šibensko je vijeće 1797. primilo u svoje redove Franu Zavorovića/Zavorea, čime je njemu bilo obnovljeno plemstvo.⁴⁰⁷ U plemstvo grada Nina bili su primljeni 24. VI. 1804. braća Frane i Leon Zavorović/Zavoreo⁴⁰⁸ koji su iskazani u popisu 1817. godine.

Zorović. Jedna od najstarijih plemićkih obitelji na Pagu. Ogranak su starog roda Sprehnić ili Ratković. Praotac obitelji je Kišan spomenut u ispravi od 29. IV. 1290., kada Zadraniu Dimitriju Civalessu prodaje kuću na trgu u Pagu. Njegov je sin Tomica Kišanić spomenut više puta u izvorima 1336. i 1337. u spisima paškog pisara Gerarda iz Padove,⁴⁰⁹ a 1347. član je velikog vijeća.⁴¹⁰ Njegov unuk Zore sin Ratka nosi patronimik Ratković.

Vukoš Ratković, nadimkom Spreh odakle im generacijska prezimenska oznaka Sprehnić, vijećnik je 1399. godine. U vijeću je i za mletačke uprave za kneza Cocca 1409., zatim 1422., te 1433. skupa sa sinom Zorom stječe pravo nasljednog plemstva.⁴¹¹ U zemljišniku iz 1452. ubilježen je *Xore Sprechenich* kao vlasnik zemlje u predjelu Posle.⁴¹² Njegov sin Vukoš, u izvorima već pisan Zorović, ipak je prezimenom Sprehnić zabilježen u popisu plemića i članova vijeća 1480. godine.⁴¹³ Početkom 16. st. braća Benedikt i Nikola, sinovi Vukoša, ustanovili su prezime Zorović. Bendikt Zorović (1514.) osnivač je starije grane plemenite obitelji Zorović, koja izumire 1629. godine, a njegov mlađi brat Nikola (1525.) osniva drugu, mlađu lozu koja se u Pagu održala niz naraštaja.⁴¹⁴

⁴⁰⁴ ZKZd, Ms. 740, Diploma di Rodolfo II del 13 luglio 1587 con il quale concede la nobiltà ungarica a Domenico Zavorovich da Sebenico. Copia autentica dal 1680., fol. 1-6.

⁴⁰⁵ Andreis, *Trogirsko plemstvo*, str. 341-342.

⁴⁰⁶ Stephani de Werbőcz Decretum tripartitum iuris consuetudinarii Inclyti Regni Hungariae, Pars. I, Rub. 106-108, Kolosvar-Gvars in *Corpus Iuris Hungarici*, 1897.

⁴⁰⁷ ASV, IRCA, b. 231, Sebenico, br. 4243/409, prilog. 21.

⁴⁰⁸ DAZd, SN, LCN, III, fol. 77, 78v-79.

⁴⁰⁹ *Spisi zadarskih bilježnika Ivana Qualis, Nikole pok. Ivana, Gerarda iz Padove*, prepisali Mirko Zjačić i Jakov Stipišić, *Spisi zadarskih bilježnika II*, Zadar 1969., str. 233-235, 237, 253.

⁴¹⁰ Ljubić, *Listine*, II, 460; III, 15.

⁴¹¹ Ruić, *Blasone genealogico*, fol. IIv, III; *Isti*, *Riflessioni storiche*, T. II, 35, 36.

⁴¹² DAZd, *Catastro di Pago*, fol. 12.

⁴¹³ Ruić, *Riflessioni storiche*, L. IV, 43.

⁴¹⁴ Ruić, *Blasone genealogico*, fol. 66-67v, 72-74.

U ninsko plemićko vijeće primljen je 1687. paški plemić Ante Zorović.⁴¹⁵ Ivan Bonifacije Zorović u paškim je matičnim knjigama 1731. naslovljen kao *Nobilis Nonensis* (ninski plemić), što daje zaključiti da je te godine, ili nešto ranije i on postao član vijeća ninskih nobila.⁴¹⁶

Kao ninski plemići Zorovići su povremeno dolazili u Nin i sudjelovali u radu velikog vijeća, te primali općinske dužnosti i službe. Na vijeću je 1783. za kancelara ninskog zdravstvenog ureda izabran Jerolim Zorović, 1793. je savjetnik, a 1801. općinski kancelar.⁴¹⁷

Godine 1829. Zorovići su iz Paga tražili od Austrije potvrdu paškog i ninskog plemstva.⁴¹⁸

* * *

U radu je obrađen popis plemića grada Nina sastavljen i ovjeren 1817. godine, što ga je ninsko općinsko upraviteljstvo uz ostale isprave podastrlo Heraldikom povjerenstvu za Druge austrijske uprave u svrhu priznanja plemstva za tada još živuće članove i potomke plemića grada Nina koji su od 1656. do 1804. u kraćim ili dužim vremenskim razmacima pridruženi (agregirani) plemićkom Vijeću ninske komune. Uzalud su lokalne vlasti nizom vjerodostojnih dokumenata dokazivali da je za mletačke i Prve austrijske vladavine ninsko plemićko vijeće po svojim prerogativama bilo jednako ostalim staleškim tijelima *nobila* u Dalmaciji. Na Dvoru je zauzet jasan stav da se pripadnost ninskom plemićkom Vijeću, a time i plemstvu grada Nina, ne priznaje u okvirima Austrijskog Carstva, kao što je to priznanje dano za plemiće gradova Zadra, Trogira, Splita, Kotora i za plemstvo nekadašnje Dubrovačke Republike. Priznanje ninskog plemstva traženo je za 52 plemićke obitelji čiji su članovi poimence navedeni u priloženom popisu. Kako bi se stekao potpuniji uvid i kako bi se produbile spoznaje o povijesti plemića grada Nina, svaka je porodica posebno obrađena, čime se stekao jasan uvid u porijeklo svake obitelji, njena neosporna pripadnost plemićkom vijeću grada Nina i njena društvena uloga u onoj sredini u kojoj su obitavale.

Nakon odbacivanja zamolbe za priznanje plemstva od strane austrijskih vlasti, ninsko je plemstvo izgubilo svoja ishodišta, mnogi su zaboravili svoje korijene, a rijetki su pojedinci "obnovili" tek puki naslov ninskih plemića od "tuđe" vlasti kada to nije bilo moguće od vladara čiji su podanici bili više od jednog stoljeća.

⁴¹⁵ ZKZd, Ms. 390, Licini, Notizie sul Zara e Nona, fol. 533.

⁴¹⁶ DAZd, MK, Pag, Inv. br. 736, Knjiga krštenih (1721.-1736.), fol. 170.

⁴¹⁷ DAZd, SN, LCN, III, fol. 4v, 19r-v, 58.

⁴¹⁸ DAZd, HSV, svež. 7, god. 1816., VIII/7, br. 15643/2753.

Prilog. Ovjerovljeni popis plemića grada Nina prema upisniku iz prve knjige zapi-
snika ninskog vijeća

Nin, 10. travnja 1817.

Adì 10 Aprile 1817 dieci sette
Nobili viventi del Consiglio di Nona
Tratti dal registro esistente nel Libro primo di detto Consiglio

Famiglia Ponte

Orazio del fù Battista
Gio: Battista di Orazio

Famiglia Cernizza

Co: Benedetto del fù (Girolamo)⁴¹⁹
Antonio
Cesare del Co: Benedetto
Marco

Famiglia Zanchi

Gio: Alvise
Antonio Francesco del fù Francesco
Paolo Spiridone

Famiglia dall'Acqua

Gio: Domenico del fù Antonio

Famiglia Mircovich

Co: Giuseppe del fù Co: Giovanni
Co: Gio: Vincenzo Natale
Gio: Lorenzo
Francesco Marco
Giuseppe di Natale
Aurelio di Alessandro
Nicolo Co: Dr Mircovich

Famiglia Zorovich

Girolamo del fù Bonino
Bonifazio
Nicolo
Girolamo Biasio di Girolamo
Gio: Paolo Francesco
Gio: Filippo Giacomo
Pietro

Famiglia Stratico

Co: Simeone Professore di Padova del fù
Gio: Battista
Co: Gio Battista

Famiglia Pinelli

Monsignor Dr. Antonio vescovo di Traù,
del fù Orazio
Dr. Orazio prottomedico
Dr. Tomaso
Pietro del fù Dr. Paolo
Gio: Battista
Paolo di Orazio
Niccolo di Pietro

Famiglia dall'Ostia

Benedetto
Pietro del fù Giuseppe

Famiglia Medici

Vincenzo, del fù Co: Antonio
Vincenzo, del fù Co: Giovanni

Famiglia Lantana

Marc Antonio
Giuseppe del fù collonello Simeone
Natale
Marc Antonio di Giuseppe
Simeone
Luigi

Famiglia Dede

Co: Zorzi
Co: Ciriaco del fù Nicolò

Famiglia Giustiniani

Co: Domenico
Co. Alessandro del fù Costantino
Co: Gio Antonio
Co: Francesco
Gio: Costantino, di Domenico
Ippolito Steffano, di Alessandro
Giovanni, di Francesco

⁴¹⁹ Ispušteno ime.

Famiglia Begna

Co: Biazio
Co: Girolamo del fù Antonio
Co: Andrea
Co: Simeone

Famiglia Fenzi

Monsignor Dr Francesco, arcivescovo di
Corfù
Co: Antonio, del fù Alvise

Famiglia Giadruleo

Gio: Niccolò
Matteo Spiridon Luiggi del fù Gio: Gi-
useppe

Famiglia Cassio

Girolamo, del fù Girolamo
Girolamo, di Girolamo

Famiglia Galzigna

Monsignor Dr Pietro vescovo d'Arbe
Giovanni
Pietro del fù Cristofolo
Giacomo
Girolamo del fù Mattio
Alvise
Giovanni
Girolamo
Giovanni del fù Doimo
Cristofolo
Zuanne
Mattio del fù Pietro
Giacomo
Marco Lauro
Doimo Lauro di Girolamo

Famiglia Castelli

Ippolito
Luca del fù Gio: Domenico
Niccolò

Famiglia Salamoni

Co: Francesco, del fù Co: Giorgio
Famiglia Macchiavelli
Gio: Domenico

Famiglia Basilio

Anastasio

Famiglia Ferrari

Donato, del fù Gio: Battista
Antonio di Donato

Famiglia Petrizioli

Gio: Battista
Domenico del fù Valentino
Giovanni, del fù Ernesto

Famiglia Bortoletti

Vicenzo del fù Niccolò

Famiglia Tipaldi

Gio: Battista
Andrea del fù Marco
Marco di Gio: Battista

Famiglia Galbiani

Co: Gio: Battista
Co: Antonio del fù Co: Domenico
Co: Gio: Domenico di Giam Battista

Famiglia Chichio

Antonio
Vincenzo del fù Antonio

Famiglia Raccamarich

Francesco
Vido del fù Giorgio
Pietro
Vincenzo di Francesco

Famiglia Calafati

Dr. Anzolo
Dr. Pietro di Antonio

Famiglia Smiglianich

Giovanni del fù Lazaro

Famiglia Predolin

Gaudenzio
Cesare del fù Paolo
Mattio
Marco di Gaudenzio
Giuseppe
Michiele

Famiglia Sandri

Niccolò, del fù Giacomo
Gio: Battista
Simeone di Niccolò

Famiglia Coltelli

Antonio del fù Filippo
Niccolo del fù Pietro

Famiglia Banovaz

Giovanni del fù Natale
Natale di Giovanni

Famiglia Scarpi

Giuseppe del fù Vincenzo

Famiglia Fusinieri

Co: Gasparo

Famiglia Manfrin

Marchese Co: Pietro del fù marchese Co.
Girolamo

Famiglia Billinich

Gio: Dodato, del fù Antonio Maria

Famiglia Zavoreo

Francesco capitano del genio
Leone del fù Michiele

Famiglia Addobbati

Dr. Pietro
Gio: Vincenzo del fù Luigi
Pietro
Giuseppe di Gio: Vincenzo

Famiglia Calvi

Giacomo, del fù Domenico

Famiglia Petrovich

Pietro
Gabriele del fù
Allessio
Michiele di Pietro
Spiridone
Pietro di Gabriele

Famiglia Giurich

Giorgio
Mattio
Allessio
Stefano, di Giorgio
Luigi, di Mattio

Famiglia Leoni

Steffan tenente collonello del fù Bernardo
Trifon
Bernardo di Trifon

Famiglia Doimi

Vincenzo
Giovanni

Famiglia Dominis

Giovanni Simeon

Famiglia Arvatini

Giuseppe capitano del fù Antonio
Marco, del fù Gregorio

Famiglia Cattunarich

Pietro del fù (Giovanni)⁴²⁰

Famiglia Casandrin Gargurich

Pietro di Giovanni

Famiglia Dancevich

Antonio

Famiglia Gelpi

Giacomo di Donato
Donato
Giuseppe di Giacomo

Il Podestà del Circondario Comunale di Nona à fatto estraere dal Libro in cui sono registrati tutte le Famiglie Nobili di questa Città esistente in questo ufficio il presente catalogo il quale fù incontrato sottoscritto, e sigilato.

(M. P.) Fr(ances)co Giustiniani Podestà

⁴²⁰ Ispuštено ime.

Tablica 1. *Ninsko plemstvo po zavičajnom podrijetlu i domicilu 1817. godine*

<i>Porodica</i>	<i>Upis u plemstvo</i>	<i>Zavičajno podrijetlo</i>	<i>Domicil 1817.</i>
Acqua,dall`	1752.	Concordia/Friuli	Zadar
Addobbati	1804.	Bergamo	Zadar
Arvatini/Arvatinić	1804.	Zadar	Zadar
Banovac	1793.	Bribir/Skradin	Šibenik
Basilio	1775.	Venecija	Venecija
Begna	1775.	Zadar	Zadar
Bilinić	1793.	Pag	Pag
Bortoletti	1775.	Spoletto/Venecija	Šibenik
Calafati	1793.	Starigrad	Hvar
Calvi	1804.	Bergamo	Zadar
Cassio/Kašić	1775.	Pag	Rab
Castelli	1775./1793	Genova/Hios	Zadar
Cernica	1663.	Paštrovići/Crnice	Zadar
Chicchio	1793.	Trst/Pag	Pag
Coltelli	1793.	Vasciano/Umbria	Zadar
Dančević	1804.	Rogoznica/Jelsa	Jelsa
Dede Mitrović	1752.	Jonski otoci	Zadar/Islam G.
Dominis	1804.	Rab	Rab
Đurić	1804.	Bosna	Zadar
Fenzi	1775.	Firenca/Conegliano	Šibenik
Ferrari	1775.	Castione/Bergamo	Zadar
Fusinieri	1793.	Vicenza	Vicenza
Galbiani	1775.	Bergamo	Šibenik
Galzigna	1775.	Rab	Rab/Pag/Krk
Gelpi	1804.	Bergamo	Zadar
Giadruleo/Jadrulić	1775.	Pag	Pag
Giustiniani	1775.	Genova	Nin/Zadar
Grgurić Kasandrić	1804.	Hvar	Hvar
Katunarić	1804.	Tisno	Tisno (Murter)
Lantana	1752.	Bergamo	Zadar
Leoni	1804.	Kotor	Nin/Zadar
Machiavelli	1775.	Torcello	Hvar
Manfrin	1792.	Napulj/Venecija	Zadar/Venecija
Medici	1752.	Firenca	Zadar
Mirković	1742.	Pag	Pag/Nin/Zadar
Ostia,dall`	1752.	Osimo	Zadar
Petricioli	1775/1793	Bressanone	Zadar
Petrović	1804.	Sarajevo/Bosna	Zadar
Pinelli	1752.	Brescia	Zadar/Trogir
Ponte	1656.	Bergamo	Zadar
Predolin	1793.	Venecija/Giudecca	Rab

Rakamarić	1793.	Pag	Pag
Salomoni/Salamunić	1775.	Škrip/ Brač	Zadar
Sandri	1793.	Civald/Belluno	Zadar
Scarpi	1793.	Bergamo	Zadar
Smiljanić	1793.	Lika	Zadar
Stratico	1752.	Kandija	Zadar
Tipaldi	1775.	Cefalonia/Venecija	Zadar
Zanchi	1742.	Bergamo	Zadar
Zavoreo/Zavorović	1804.	Bribir/Šibenik	Zadar/Šibenik
Zorović	1731.	Pag	Pag

Tablica 2. *Ninsko plemstvo po starosti primanja u vijeće*

<i>Porodica</i>	<i>Upis</i>	<i>Porodica</i>	<i>Upis</i>
Acqua,dall`	1752.	Giadruleo/Jadrulić	1775.
Addobbati	1804.	Giustiniani	1775.
Arvatinić/Arvatini	1804.	Grgurić Kasandrić	1804.
Banovac	1793.	Katunarić	1804.
Basilio	1775.	Lantana	1752.
Begna	1775.	Leoni	1804.
Bilinić	1793.	Machiavelli	1775.
Bortoletti	1775.	Manfrin	1792.
Calafati	1793.	Medici	1752.
Calvi	1804.	Mirković	1742.
Cassio/Kašić	1775.	Ostia,dall`	1752.
Castelli	1775.(1793)	Petricioli	1775.(1793)
Cernica	1663.	Petrović	1804.
Chicchio	1793.	Pinelli	1752.
Coltelli	1793.	Ponte	1656.
Dančević	1804.	Predolin	1793.
Dede Mitrović	1752.	Rakamarić	1793.
Dominis	1804.	Salomoni/Salamunić	1775.
Đurić	1804.	Sandri	1793.
Fenzi	1775.	Scarpi	1793.
Ferrari	1775.	Smiljanić	1793.
Fusinieri	1793.	Stratico	1752.
Galbiani	1775.	Tipaldi	1775.
Galzigna	1775.	Zanchi	1742.
Gelpi	1804.	Zavoreo/Zavorović	1804.
		Zorović	1731.

Miroslav Granić

The 1817 List of the Noblemen of Nin

Summary

In the article, the author discusses the list of the noblemen of the city of Nin compiled and authenticated in 1817 by the communal administration of Nin and submitted, together with additional documentation, to the Heraldic Commission of the second Austrian government of Dalmatia in order to obtain confirmation of nobility for members of families that were aggregated to the Noble Council of the Commune of Nin from 1656 to 1804. In spite of the attempt of the local elite to prove that the Noble Council of Nin was equal in its prerogatives to other estate corporations of nobility in Dalmatia during the Venetian and first Austrian government of Dalmatia, this action did not come to a favourable conclusion, since the Vienna Court took the firm stand that belonging to the Noble Council of Nin and consequently to the nobility of Nin would not suffice to be accepted as nobility within the borders of the Austrian Empire, as it was in the case of the nobility of the cities of Zadar, Trogir, Split, Kotor and the nobility of the former Republic of Dubrovnik. Confirmation of the nobility of Nin was requested for 52 noble families, whose members were listed by their names in the attached list. In order to gain a more comprehensive insight into the history of the nobility of Nin, each family is accorded individual attention for a discussion regarding its origin, its belonging to the Noble Council of Nin and its social role in the city. After the request for a confirmation of nobility was rejected by the Austrian government, the nobility of Nin lost its importance and *raison d'être* and fell into historical oblivion.

Key words: Nin, Dalmatia, nobility, social history, the Early Modern Period, the nineteenth century